

GAZDASÁGI LAPOK

5. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1917. Január 29.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár
GARVENSWERKE
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsplatz No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 8.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlhatunk:

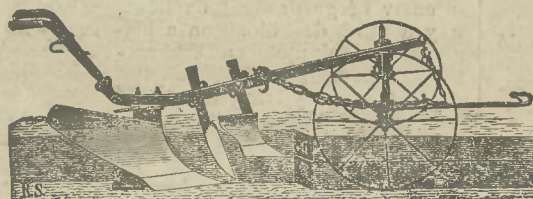
Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, löher-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kévektő-aratógépek, szénagyűjtők,
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-
vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egye-
temes aczélekék, 2- és 3-vasú ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

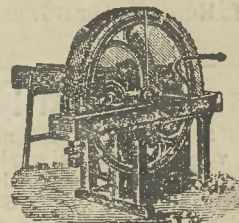
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

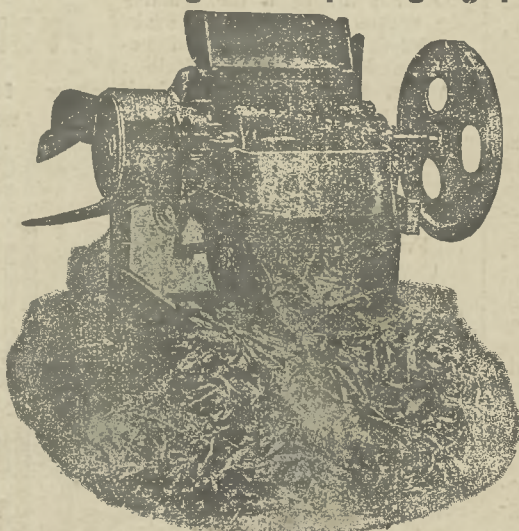
Valódi „SACK“-féle aczéleke.

nagy választékban és
előnyös árakon kap-
hatók: valódi
SACK-féle aczélekék,
vetőgépek, boronák,
valamint kitűnő

szőlőmvelési eszközök,
ugyszintén eredeti
„Westfalia“ műtrágyaszórógépek,
amerikai **Deering-féle** általánosan elismert
tárcsásboronák, nemkülönben
szecska- és répavágó-gépek, legkitűnőbb

Szecska- és répavágó.

Ohio kukoricaszártepő (Schredder).

eredeti amerikai
„OHIO“
kukoricaszártepő-
gépek (Schredder)
Kayser-féle gabona-
centrifugák,
„Apolló“ meszelő-
és permetező-gépek,
szalmakötél-fonó-
gépek

és mindenféle egyéb
legelsőbbrendű gazdasági
gépek és eszközök.

Homokértékesítés. Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerszámok csömszült betonárak előállításához,
- F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontepla- és alagosóglyártás,
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementeserépgyártás,
- B. B. 1. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása,
- C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása

ezimű árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizs-
gálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzemből mintatelepünkön összes
ezementipari homokértékesítő **gépeinket.**

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása
Budapest, VII., Baross-tér 15. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.700— K
Tartalékok 1,933.963'54 "

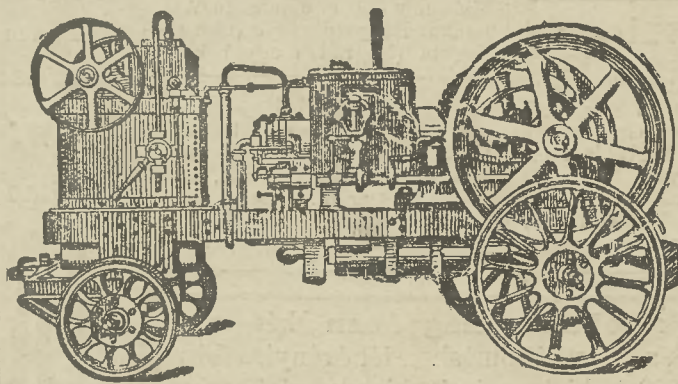
Összesen: 3,915.663'54 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1905. évi fölösleg	61.730'60 "
1902. " "	59.782'26 "	1906. " "	39.243'65 "
1903. " "	109.331'73 "	1907. " "	41.877'32 "
1904. " "	72.438'23 "	1908. " "	81.088'76 "
		1909. " "	106.589'64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére
különböző módok szerinti. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjárá-
nyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsőlegből ugy a tűz-, mint a jég-
kár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902.
évi üzlet fölsőlege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903.
évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az
1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvissza-
térítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10
évre adják fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907.
és 1908., valamint 1909. évi üzletfölsőleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, ugy
hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963'54 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok
benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal
és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körut 59.

Eredeti **OTTO**

„OTTO“

-féle lokomo-
bilok, benzín-
és szivógáz-
motorok.

Kényelmes
fizetési
feltételek.

A több mint 25 év óta fennálló csakis gőzekéket gyártó HEUCKE A. hausneindorfi gőzekegyár
tulhevitett (forrógőz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.

NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. **Rendkívüli MUNKAERŐ.**

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Mielőbbi belépéssel

gazdatiszt, ispáni állást keres 35 éves, nős, gyermektelen, ág. ev. vallású, földmivesiskolát, tejjgazdasági szakiskolát és a kassai szeszfőzői tanfolyamot végzett, nagyobb uradalmakból 11 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt. A gazdaság összes ágaiban jártas. Beszél magyar és tót nyelvet. Szíves megkeresések kéretnek Mazán Mihály cím alatt Bicske.

Szakképzett

német kertész, 35 éves, ki magyarul és tótul beszél, állást keres. Kaltenhuber Ferencz, Budapest, II., Oszlop-utca 11. sz.

Urasági kocsis.

Keresek egy jobb fizetésű állandó állást. Nagy ismerettel és ló-identifikációs képességgel bírok. Négyesben is tudok hajtani. Nős, 29 éves, egy gyermek atyja, józan, szorgalmas, becsületes ember vagyok, fizetés és feltételek megjelölésével választ kérek Szabó Lajos czímen Budapest, VII., Hungária-körút 7. sz. Városliget.

4 középosztályt

és földmivesiskolát kitűnő sikerrel végzett, több évi gyakorlattal bír, nős, 40 éves, családostól, kath. vallású, egy külső gazdálkodás, mint irodai teendőket jártas, kezelőtiszt vagy kerületi ispáni állást keres. Czim: Oswald Minály Kövágó, u. p. Csemernye, Zemplén m.

Uradalmi műkertész,

28 éves, nős, ki a kertészet összes ágazatában, mindennemű zöldségfélék korai hajtásában és nagybani termelésében, faiskola, rózsatelepek kezelésében és telepítésében teljes szakértelemmel bír, nagyobb uradalmi kertészi állást óhajtana betölteni, 15 évi gyakorlata van. Szíves ajánlatokat kér Farkas János műkertész, Szabados János czímen, Ada (Bács m.)

Ispáni,

vagy ennek megfelelő alkalmazást keres földmivesiskolát végzett szerényigényű ev. ref. vall. 39 éves, 2 gyermek apja, 15 évi nagy gazdaságokban szerzett gyakorlattal s egy gazdasági, mint az irodai teendőket teljesen jártas, az állást bá mikor elfoglalhatja. Czim: László Sándor Pápa, Hunyadi-u. 16.

Komáromi

m. kir. földmivesiskolát kitűnő sikerrel végzett, katonai ötelezettégének eleget tett, 22 éves, kath. vallású, nőtelen egyén, egy éves gyakorlatát nagyobb grófi uradalomban szerezte, azonnali belépésre megfelelő nős állást keres. Czim: B. Varga Lajos, Izsa, Komárom m.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.

Valamennyi betöltendő állás teljes címezzel olvasható a 10-ik évfolyamban álló Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Budapest, József-körút 38. szám.

Kerestelek

intéző, több gazdatiszt, segéd-tisztek, magtárosok, kulcsárok, őrök, gazdák, tehenészek, gyakornokok és többféle gazdasági személyzet. Bővebb ívasható az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, József-körút 38. szám.

Intéző,

nős, izraelita, ki nagyobb gazdaságokban eredményesen működött és több ezer hold terjedelmű intenzív bér gazdaságot önállóan, egy a kül-, de különösen a belgazdaság tekintetében szakértelemmel vezetni képes, kerestetik. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal Szász bér gazdaság, Szász, u. p. Nagylégh, Pozsony megye kéretnek.

Gazdatisztet,

birtokost keresek, ki közös vállalatba 20—40 ezer koronát fektet. A viszonyok kihasználása folytán egy pár év alatt összegének kétszerese fordul meg. Erdőkölődőknek részletes felvilágosítást ad Simon Ferencz Székelyudvarhely; Kossuth-u. 16. szám.

Mérlegképes,

nőtlen gazdasági könyvelő, ki levelezni is tud és a mezőgazdaság összes ágaiban kellő szakavatottsággal bír, mielőbbi belépésre kerestetik. Feltételek: magyar, német és tót nyelvek bírása szóban és írásban, több évi gyakorlat, nagyobb, intenzív, lehetőleg felvidéki gazdaságban. Ajánlatok fényképpel és bizonyítványmásolatokkal, fizetési igény és referenciák egyidejű közlésével Fuchs Fulöp czímre Drahoz (Nyitra megye) küldendők.

Szeszgyárvezető,

ki egyuttal vizsgázott gépész, kerestetik 1400 hektoliter kontingensű 4 hektoliter napi termelésű mezőgazdasági szeszgyárba, mely teljesen új folytonműködő készülőlékkel bír. Évi fizetés: 2400 K, lakás és fűtés. Bizonyítványmásolatokkal ellátott pályázatokat Mendl Jakab czímre Balászfalva, Alsóféhér megye, küldendők.

Tehenészetem

ellenőrzésére s magtárkezelésre keresek nőtelen, szerényigényű, ker. fiatalembert, ki emellett a gazdaságban is segédkezne. Az állás mielőbb elfoglalandó. Ajánlatokat Bér gazdaság címre Galgaguta (Nógrád megye) kérek.

Gazda

azonnali belépésre kerestetik. Feltétel: több évi, nagy uradalomban töltött szolgálati idő, szakértelem és erély. Fizetés megállapodás szerint. Czim: báró Baratta, Póltár, Nógrád m.

Szőlő-kötözőfonál

jobb és olcsóbb mint a raffia,

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutá-

***** nyosabban a *****

FISCHER-féle

zsák- és ponyva-gyárban,

BUDAPEST, V., Nádor-utca 31—33. sz.

szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta

lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak

10—12 évig. A 28 év óta fennálló

Fischer-féle zsák- és ponyva-

gyár az ország legjelentékenyebb

uradalmainak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvaköl-**

csönzö-intézet. — Manilla-

zsinetek, kévekőtelek, lópokró-

czok. Tessék ajánlatot kérni.

INGYEN

küldjük legújabb gazdasági

szakkönyvjegyzékünket. ...

„PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedése

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Arankamentes

vagy legalább aranka-

mentesíthető

kisarankás

lóhere- és

luczerna-

magot,

baltaczimet

valamint mindenféle egyéb

gazdasági magvakat

vásárol

a legmagasabb áron

HALDEK

UTÓDA

magnagykereskedése

József főherceg ö. os. és kir. fen-

sége v. udvari szállítója

BUDAPEST

V., Bálvány-utca 6.

Fiatal comptoirista

18—20 éves, keresztény, egy budapesti nagy gazdasági gépgyár részére kerestetik, a magyar és német nyelv teljes bírása szükséges, gyorsírók és a román vagy valamely szláv nyelvet bírók előnyben részesülnek. — Ajánlatok Mosse Rudolfhoz, Budapestre „A. M. 1700” jelige alatt küldendők.

Préselt

buzaszalmát

és

zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla

Bajmok (Bácska).

Sertéspestis és vész ellen biztosítok

a következő feltételek mellett:

1. apa- és anyasertést ingyen;

2. a malacszaporulatot elválasztástól egyéves korukig vagy eladásig 75%-ig;

3. az anyakoczaállománynak legalább is 100 darabnak kell lennie s a kétszeri

fiatztatást behozni;

4. a védekezést a malacok szopós

korában kell megkezdeni utasításom szerint;

5. a tenyésztőnek nincs egy fillér kiadása sem, de a szaporulatnak 75%-on felüli mennyisége az anyám leendő egyéves korában vagy eladásig, míg a pestis és vészben az elhullás meghaladja a 25%-ot, egy fillérre sem tarthatok igényt.

Biztosítani óhajtók kedő időben forduljanak hozzám, Rákos-

keresztur (nyaraló Pest m.)

Mándi Márton Zsigmond.

A szakértő gazdaközönség fölözgépe.

SURÁNY VIKTOR okl. gépészmérnök

tejjgazdasági gépek és eszközök gyártása,

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 21.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

Szabolcs-Doboka megyében két város között, a vasuti állomáshoz fél órányira fekvő egy 1300 hold tagosított birtok, első minőségű szántó, kaszáló, rét és legelőből (marha-, juh-tenyésztésre felette alkalmas), valamint dinnyetermelésre kitűnő talajból, sóskut használatból, szőlő, kőbánya, erdőrészből, majortelepből álló uri birtok, halászati és vadászati joggal több évre haszonbérbe adatik. — Ajánlatokat elfogad: Deák Ferencz-utca 6., II. em., ajtó 2.

A fő- és székelyországi legkényelmesebben berendezett szállodája, legkényelmesebb étkező-tármel.

Óriás nagy angol emdeni liba, him 2

K, tojó 25 K.

Óriás nagy pekingi kacs, him 10 K,

tojó 8 K. Fehér Wyandotte (amerikai

kitűnő téli tojó).

Fehér Orpington, him 10 K, tojó 8 K.

Sárga Orpington, him 10 K, tojó 8 K.

ÁLLAMI NAGY ARANYÉREM.

Külföldi és hazai legelső és legnagyobb

kitüntetések. **Kitüntetések:** Arad, Buda-

dapest I., Budapest II., Belgrád, Berlin,

Lovrin, Lngos, Nagybecskerek, Nagy-

várád, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia,

Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár,

Veszprém, Wien, Zenta.

Fajtisztaságért jótállás.

Tejszövetkezetek!

Vajat és friss tehéntúrót minden

mennyiségben veszünk a legma-

gasabb árban. Magyar Mezőgazda-

sági Szakiroda, Bpest, Andrassy-ut 2.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozunk mezel gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre 16 kor.
Fél évre 8 „
Negyed évre. 4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árbán fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekkért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix.	67
Ambrózy Béla báró.	69
Mezőségi levél. — Szász Ferencz	69
A tengeri amerikai ültetéséről. — Bászeli Elek	70
Bajac új gazdasági motorja. — Dr. S.	71
Amerikai ültetések almatermelők és csomagolók részére.	72
Monostori Károly	72
A paprika termelése. — Gombos János	72
Kérdések és feleletek	72
Kérdések: Ujból a be nem tartott bérleti szerződés. Sz. I. — Luczerna közé fűfélék vetése. H. A. — Cél-szerű árterületet alagosóvozni? J. M. — Szőlőtrágyázás. F. A.	
Feleletek: 22 ezer korona miként törleszthető legelőnyösebb módon 865 m. holdas tehermentes birtokon. Káldy Szűcs János. — Lehet-e a szalontai sertést gyorsabb fejlődésűvé és szaporábbá tenni. B. G. F. — Télen megboronált horetábla. Káldy Szűcs János. — Használt fómállékvekőtelek alkalmazása. Fehér Zoltán	
Hírek	73
Aprók	74

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A hadsereg követelményei. — A szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetése. — Az örökösödési illeték. — A termésbecslés reformálása. — A mezőgazdasági hitel felajánlása. — A lisztüzlet — rossz? üzlet. — A kivándorlás szabadjára bocsátása. — A legelőügy.

Az időjárás bosszantó. Megindult a mig és a hol fagy volt, a jég-hordás. Folyik a trágya-hordás. Beállottak azonban a hét elején és derekán az északnyugati és nyugati szelek, melyek váltakozó esőket hoztak, a mig Olaszországban soha nem remélt nagy hóviharak dúlnak. Az időjósok szerint változás nem várható.

A gazdákra nézve igen kellemetlen az, hogy a veszteg- és rendes budapesti heti marhavásárokon a marhák árai 4—4 koronával, összesen 8 koronával estek. A sertésárak esésének prognózisában is leledzenek gazdáink. Szerbia nagymennyiségű sertést dirigált határ-állomásaink felé, de az árak ott is 1 francról 1 franc 10 centime-re emelkedtek.

Lapjaink egyik jóakarója, egy 70 éves, tisztos földbirtokos, Heves megyéből a gazdasági helyzetről ezt írja:

»Semmi előnyről sem referálhatok. Mult év november 27-ike óta absolute semmit sem dolgozhattunk az igákkal a tenger sár miatt. Itt feketeagyagunk van, a mely 80% vizet

Előfizetési felhívás

A „GAZDASÁGI LAPOK” 63-ik évfolyamára és annak mellékletére az „ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK”-ra.

(X-ik évfolyam.)

Daczára annak, hogy a lapkiállítás költségei az idén ujjabban emelkedtek, mi miatt más szaklapok az előfizetési árat tetemesen felemelték, mi maradunk ezután is a régi árak mellett, — de azzal a megjegyzéssel, hogy semmiféle kedvezményt ezentul adni képesek nem vagyunk.

Előfizetési árak: Egész évre 16 korona. Fél évre 8 korona. Negyedévre 4 korona.

Ajánljuk egyben a lapunk kiadásában megjelenő közkeveltségnek örvendő

Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptárt,

mely 51-ik évfolyamában jelenik meg, melyet bérmentve, ajánlva postai széküldéssel 3 K 25 fillérért, utánvétellel 3 koronára 45 fillérért küld meg:

a „GAZDASÁGI LAPOK” kiadóhivatala

Budapest, IV., Muzeum-körút 7.

Megjegyzés. A „Gazdasági Lapok”-ra és a Kodolányi-féle Zsebnaptárra ugyanazon postautalvány használható fel, de kérjük azt aláhuzás és a nem kívántak törlesztéssel megjelölni. Az előfizetés megújítására kérjük lehetőleg a régi czimszalagot fölragasztani a szelvényre. Így az elkönyvelés gyorsabb és hibátlanabb.

képes abszorbeálni s így tengelyig sülyedne a szekér. A két kilométernyire levő tanyámról nyolcz ökörrrel sem bírok alomszalmát hozni. Kénytelen vagyok négy kilométer távolságról, egy polgártársnak a megyei ut melletti rakodójából rossz töreket, drága pénzen venni, hogy marháim ganajba ne fetrengjenek. A sok trágya idebent erjed, kevesbedik. A béresek tenge-nek, lengenek, szecsakáznak, porciókat kötöz-nek. Fát sem bírok hordatni az erdőről, teljes tétlenségre vagyunk kárhozottatva!

A gyönyörű heréket és luczernákat az egerek milliárdjai teljesen kirágták, és még nem pusztultak ki egészen, még sok czikázik. Az őszi vetésekben 50% az általuk okozott kár.

Az én vetéseim mind koraiak. Október 4-én készen voltam és tavaszi mély szántáshoz fogtam és november végéig mindenem meg is szántatott. November 22-én jött egy kis fagyás, nosza! pergessünk buzát. Csak dél-után háromig lehetett vasalni, elpergettünk négy hektolitert a legritkább helyre, de ebből egy szem sem kelhetett ki, az egerek mind összehordották. Egy-egy lyukban egy maroknyit is találtunk, tehát nekik tettem hasznót, magamnak kárt. Most tavasz-buzát keresek, hogy ezzel pergethessem be korán a táblákat. Ámde milyen ennek az ára? 13 és fél forintot

kérnek és oly szorult szemü, hogy alig 70% kelhet ki! De az én szép buzámat éppen tegnap, csak 10 forint 80 krajczárért birtam eladni. A zabot nagyon keresik, a házi polgártárs kikunyorált 15 mázsát per 8 fnt 80 kr., de a másfél vaggonnal levőt csak később bocsájtandom áruba, szép, fehér és sulyos, hektolitere 48 kilós. Ebben a határban csak nekem termett 250 mm. zabom. Szomszédaim kiszántották, mert ezek nem őszi szántásba, hanem sovány buzatarlóba vetnek zabot, mert nem tartanak elégséges igát, én meg négy ökörrrel többet tartok inkább, csakhogy minden földem őszzel jó mélyen meg legyen szántva, hogy kora tavasszal leboronálva a la Campbell visszatartsam a drága téli nedvességet. De az én empirikus szomszédaim ezt persze nem értik és annak örülnek, ha egy béres bérét megtakaríthatják!

A cselédiviszonok már türehtetlenek lesznek. A kik Amerikát megköstölték, többé szolgálni el nem állanak, sőt mások is alig, mert Budapest három órányira levén, feljárnak épületeket bontani, a hol a napszám enormis; még decemberben is 3 koronát kapnak, ha igaz? De állítják. A főváros iszonyuan rontja is az embereket nemcsak elvonja, televeszik a fejüket »czuczulistasággal«, léha-

Tavaszi és őszi szállításra:

szuperfoszfát és thomassalak

szükségletünket

legelőnyösebben és legmegbízhatóbban

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V. Kerület,
Alkotmány-utcza 31. sz.

szerezhethük be!

Kérjünk árajánlatot!

sággal. Testileg is romlanak, bujakórt hoznak haza és inficiálják a nőket...

Istenem, 48 évvel ezelőtt mily romlatlan, dolgos és kisigényűek voltak a mostaniaknak apái, nagyapái! Boldogság volt gazdálkodni, de a nagy kultúra, civilizáció felforgat mindent. Oly egészszélkes gazdák, kiknek 4—6 ökör és 4 ló járt ki a portájukról megkenték a fejüket, csizmájukat hájjal, nyakukba kanyarították a cifra bundát, gatyára és aprógombos »laibira« és úgy mentek a templomba. Ma meg a zsellér fia is ránczos, hátul varrású és vichszos csizmában jár. A leányok meg »strimpfli« és »cipőben« tapossák a sarat. A ködmön, a szür már ösmeretlen, hanem annál inkább a paraplé! Láttam bérest, a ki a szekérbe dobta a »paraplét« — mert hátha eső lesz? Pláne pásztort is láttam esernyő alatt a nyájnál. De maholnap pástorember sem kerül, nem tetszik már ez a pálya a fiatalágnak. Az én juhászomnak 14 gyereke van, ebből nyolcz figyermek és csak egy fanyalodott juhászságra, a többi napszámoskodik, inkább. Egy szóval, Magyarország népe ki van forgatva ősi szokásaiból. Utálok a kiscgazdák-nál azt a nagy hiuskodást, luxust. Jó, hogy megvénültem és nem soká mérgelődöm velük.*

A földművelés politikája az elemünk s nem a haute politique. Mégis sajog szívünk, ha arra gondolunk, hogy a monarchia hadvezetősége 6 évre elosztva, újabb 342.4 millió korona flottaköveteléssel állott elő. 536.4 millió pedig a védelem rendes követelése. Sok, igen sok és honnét venni, ha nincs! A ijj már tul van feszítve.

Végre-valahára a szerb szerződést ratifikálták. A szerb külügyminiszter és az osztrák-magyar követ kicserélték f. hó 23-án a kormányok által kötött szerződés okmányait. E hó 27-én életbe is lépett. A magyar kormány helyét jól megállotta; a kereskedelmi és földművelésügyi miniszterek nem engedték be az élő marhát. Pedig 5 hónapon át ezzel izgattak, hogy szerb élőállat kell a magyar-nak és nem szabadság. A szerbek Egyiptom és Olaszország felé gravitálnak az élő marhával. Elmondhatjuk mi most már a merkantilisták tulkapásaira nézve a szerb szerződést illetőleg, hogy: parturunt montes, nascitur ridiculus mus vagy tant de bruit pour une omlette. És most jön sorra a kereskedelmi szerződés Montenegróval és azután Törökországgal.*

Említést tettünk a felszólaló örökösödési ügyekről, melyeket a pénzügyminiszter új adóként akar beszédelni. A miniszter szavai szerint czen adó csak évi 400.000 koronát jelentene. Nem hiszszük ezt el, mert néhány százezer koronáska bevétel kedvéért sohasem vetnek ki adókat. A pénzügyminiszter mindig nem-et int, de igen-t ért. Le kell szavaztatni e javaslatot a törvényhozásban.*

A »Pesti Hirlap« a termésstatisztika reformakciójával, a kompetenciájával, a mezőgazdasági statisztikával, gazdasági tudósítók-kal, a bevetett területekkel, a beclés rendszerével, a számszerű kimutatásokkal, a szöveges jelentéssel, a hivatalos közlemények kiadásával tüzetesen és szakszerűen foglalkozik. Sok megszívlelendőt tartalmaz. Nézeteinket a termésbeclésről t. olvasóink ismerik és

nagy részben osztják is. A gazdasági tudósítók nobile officióját be kell szüntetni, inkább ezer fizetett tudósító legyen, mint hárromezer ingyenes. De adjanak nekik évenként mintegy 800 koronányi rekompenzációt, a mi évi 800.000 koronát tenne ki. Ha a sűrű termésbeclések dologi munkálatainak összegezési kiadásait tekintjük, úgy véljük, hogy ezekben megspórolások is létesíthetők volnának. Kevesebb, de jó beclések kellene az országnak. Ne a börze, hanem a gazdák irányítói legyenek. Nem úgy, mint 1910-ben voltak. Elvben, hogy a földművelési statisztika különválasztás-sék a kereskedelmétől, mi is helyeseljük. Igaz, hogy e kérdés, pláne mint a »Pesti Hirlap« cikkirója mondja, külön palotában és nagy apparátussal működjék, ismét nagy adóterheket fog az országra róni. De ki tudja, nem fog-e az egyes osztályok szűrőjén át a sok kiigazítás révén torzképet nyújtani? De hogy a kereskedők, mint a molnárok, gabona-kereskedők, a kik a gabonaárak leszorítói, gazdasági tudósítók is legyenek, az ellen eleve és határozottan tiltakoznunk kell. Épp úgy tiltakozunk az ellen is, hogy ügyvédek, orvosok, mérnökök, igazgatók, postamesterek, patikusok, katonatisztek, árvaszéki ülnökök, rendőrkapitányok, kántorok, gyárosok, ut-mesterek, lelkészek, tanítók, folyambiztosok, állatorvosok, lapszerkesztők, hivatalnokok vagy más honorációrok legyenek a termésbeclők. G. zdák legyenek. És az eddigi tudósítók közül is csak a java tartassék meg és nem csak lemondások, halálozások és lakóhelyváltozások által megüresedett helyek és systematikus megvonások révén. A nagybeteg meggyógyításánál perczek élet és halál felett határoznak. Hosszu betegségnek halál a vége. Az 1910-iki és a gazdákra nézve halálos rekord-termés publikációk nem kellene többé. Hogy miként történjék a beclés, azt éppen a megnevezett napilap publikálta, egy Káldy-Szűcs János t. munkatársunk tollából eredő cikkkel és ajánlatos lenne, bár nem tartozunk a nagy-német birodalom imádói közé, a vetések helyzetének klasszifikációját a cenzurázással azok-tól átvenni. (1 = igen jó ; 2 = jó ; 3 = közepes ; 4 = kielégítő ; 5 = gyenge.) A numerát lelki-ismeretesen beírva, nem csalhatnak, sem azok összeadása Riese Ádám szerint.*

A bankvita február 15-ike előtti befejezéséért a pénzügyminiszter a mezőgazdasági hitelnyújtást helyezte gróf Károlyi Mihálynak kilitásba. Furcsa egy dolog; egyik elvi vivmány feladása ellenében lehet csak a gazdák-nak valamit juttatni?*

A malmok mindig sirnak, hogy pang a lisztüzlet. Hogy milyen eredménnyel, az leginkább az egyik budapesti malom, a »Concord« bizonyítja, melynek részvényei 305—310 koronáról 395-re felszöktek. Tavaly is szép osztaléka volt, de az idén 1—1½%-kal lesz nagyobb. Ha a lisztüzlet tényleg rossz üzlet volna, akkor gazdáink egyik vezér-embere, gróf Zselénski Róbert nem építettett volna malmot, melyet most egyelőre 250 mm.-ra üzembe is helyez. A gróf, a ki a kalkuláció embere, bizonyára jól átgondolta, mit tesz. Ha a nagybirtokosság szövetkezeti malmokat állítana fel, mindjárt ellentállhatnának gazdáink az árdepresszióknak.*

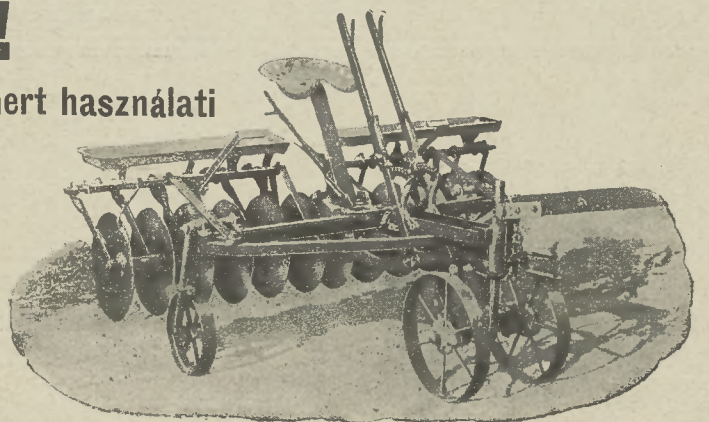
Et nunc venio ad fortissimum virum. A kivándorlás rettenetes. Immár a gazdaságokra elviselhetetlen, nincs cseléd, munkás, napszámos stb. A mi pedig maradt, abban nincs hála. A mezőgazdasági munkásokat egyrészt a gyáripár, másrészt a kivándorlás fogadja karjaiba. Nem is írva arról, hogy a vidéki, falusi stb. szaporodás sem kifogástalan. Most pedig a belügyminiszter szabadjára engedi a kivándorlást. Nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is megnyílnak a kivándorlást toborzó irodák. A kivándorlási tanácsot pro forma összehívta a belügyminiszter, de az már csak aláírott szerződést talált. Ezen szerződés fix und fertig fektettetett a tanács elé. Szabadjára engedte a kivándorlást bármely kikötő felé. Hozzá még a magyar törvényeknek az ellenőrzési jogát a külföldi kikötőkben is feláldozta. Tisza és Andrássy grófok nehéz és ellentálló munkája a tengerbe dobott. Bezzeg, lesz majd most neked, kivándorló, rossz dolgod, a hajóstársaságoknak pedig alapos jövedelmi százaléka. Hiába, sok lud, disznót győz. Ez áll most a Pool tengerhajózási társaságokra és a Cunardra egyaránt. A magyar törvény védelme, az megszűnt. Oly érdekes a tárgy, hogy kénytelenek vagyunk a kuliszák mögé is nézni. Hogy milyen az élet-és jóléti biztonság Amerikában, az közismertes, nem is szólva egyebekről. A magyar kormány a szabad kezét sem biztosította magának a kivándorlás fellüggesztése ügyében. Kotányi a kivándorlónak életbiztosítását a menetjegyben óhajította biztosítani egy évre, a mi elvettetett. Az első hazai biztosítóval ebben az ügyben tárgyaltak is. Az eredmény negatív maradt. De a határrendőrség kijátszása egy más törvény védelme alatt is eszközölhető, melyet azonban elhallgatunk. Olvassák lapjainkat a kivándorlók vagy azok hozzátartozói és nekünk nem célunk népünket a kivándorlás tekintetében kioktatni. A határon tul, bárha a hajózási társaságok garanciát vállalnak, az utlevél kényszerre a kormány hatalma megszűnt, mi-helyt kormányunk az ellenőrzést nem biztosította a külföldi kikötőkben magának. Kérdés, hogy a szállítási fuvar hasznán elédeglő hajózási vállalatok a kötelezettség kijátszását nem célozzák-e? Eleddig a Cunard liferálta a kivándorlók jegyei szerint a 10 koronát az államnak, most pedig az összes társaságok fogják ugyanezt megtenni. Azon kérdést is fel lehet vetni, vajon nem lehetne-e az amerikai kormányt a bevándorlás fellüggesztésére kényszeríteni? Itt vannak hazánkban az amerikai biztosító társaságok, melyeknek működését meg lehetne szorítani. Hogy hogyan, arról majd máskor szólnunk. A kivándorló bórén elősködnek a bel- és külföldi vasutak, a hajózási vállalatok, azok ügynökei és közbenső felbujtói stb. és legvégül a magyar kormány. Elég baj, de business is business!*

Az ember nem tudja, mosolyogjon, avagy bosszankodjék-e azon, a mit a legelőügyről Baross Kálmán a »Pesti Hirlap«-ban írt a legelőhiány meséje ezimen, odaállítva az ügyet, mintha a legelők visszaállítását, illetve a legelőügy reformálásának szükségessége nem forogna fenn. Nem tudjuk, mi ennek, de többi cikkeinek a merkantilikus célzata. Egyszer hamis statisztikai alapon dolgozik, máskor pedig merkantilis izlettetót, modern szóval utóbbit helyettesítve »izelitót« nyújt. A

NYILATKOZAT!

A hullámcs tányéru tárcsás-boronát már nem gyártjuk, mert használati célja korlátolt, amennyiben csak vizenyős, ingoványos talajra való; kemény földben, azaz tarlóban a hullámos tányér nem jó, mert nem tud a földbe behatolni, extirpálásnál pedig nagyobb surlódó felülete felesleges nagy vonóerőt igényel és így sokkal nehezebben dolgozik. — Ellenkező állítások nem felelnek meg a tapasztalati tényeknek.

Mc GORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98.

legelőügyet nem kívánja reformálni. Statisztikája ez: 3,472.951 hektár legelő; 7,486.826 erdő; 2,866.035 rét és 12,281.728 szántóföld, megjegyezve azt is, hogy az erdőterületek egy nagy hányada szintén legelő. De a cikkíró elfeledi, hogy ama közel 3 $\frac{1}{2}$ millió hektáros legelőterület nem létezik, noha telekkönyv szerint neki volna igaza. Egy példa is már ezt élénken illusztrálja. Ismerünk községeket, melyeknek p. o. 1300 holdas községi legelője volt és most csak 150 holdas van. A telekkönyvben még mindig az 1300 szerepel, de a község emberei egymás közfeloosztották a legelőt. Ez is, az is elvett egyegy darabot, a hol vigan termelnek ma kalászosokat vagy tengerit. Kérdjük, quo jure? És miért nem említi az ehhez hasonló ezer és ezer példát a t. cikkíró fel. Az elbirtoklási évekből pedig már sok letelt. Az utolsó óráit éljük. Ha nem élünk a joggal, e' évül minden. Csak kormánybiztosok útján lehetne a statusquo antemet helyreállítani. Különben is ajánlanók ezen visszaélést a földmivelésügyi miniszter szives figyelmébe, mert éppen most folyik a kataszteri kiigazítás. Németországban is áttértek annak idejében a legelőfeltörekésekre és ime, ma a németek sajtójuk útján felhívásokat adnak közre, hogy még a legkisebb legelőterületrészeket se törjék fel a gazdák. Persze ott ilyen rablógazdálkodás, mint a mi községeinkben, nem folyik. Szinte elképzelhetetlen.

—i.

Ambrózy Béla báró.†

Magyarország gazda- és méhésztársadalmát nagy veszteség és gyász érte. Ambrózy Béla br. cs. és kir. kamarás, sz. k. v. cs. és kir. huszárszázados, főrendiházi tag, a Ferencz József-rend középkeresztese, a Lipót-rend, a III. osztályú vaskoronarend és több külföldi érdemrend tulajdonosa, nagybirtokos és a Temesvármegyei gazdasági egyesület diszelnöke, méhészeti szaktanácsadó stb., életének 73-ik évében elhunyt.

Nem volt ebben az országban oly közhasznú kezdeményezés, a honnét Ambrózy Béla báró neve hiányzott volna és nem volt olyan jótékonyági intézmény, ha a szenvedő emberiség könnyeit kellett letörölni, ahol ő az első, a kezdeményezők között nem lett volna, dacára annak, hogy nem tartozott a durgazdag főurak közé, sőt közismert dolog, hogy amidőn tíz éves tényleges huszártisztai állásától megvált és mint cs. és kir. huszárszázados 1865-ben szolgálaton kívüli viszonyba lépett, hogy atyja birtokát átvehesse, atyja birtoka ugyancsak erősen meg volt terhelve, ezen terhektől birtokát szerény életmódja, nagy takarékosága és birtokának mintaszerű vezetése által szabadította fel.

Különösen a gazdatársadalmi élet, a gazdasági egyesületi mozgalmak képezték azt a munkakörét, a hol a megboldogult sohasem lankadó szorgalommal, kitarással és lelkesedéssel dolgozott.

Hiszen ő volt az, a ki 1874-ben megalakította a Temesvármegyei gazdasági egyesületet, melynek elnöke azután egészen 1902-ig volt, hogy működése ezen 28 év alatt nem volt meddő, azt azon sok akción kívül, a melynek ő volt a kezdeményezője és megalapítója, fénye-

sen igazolja az is, hogy az egyesület vagyonát 40.000 koronával gyarapította. A midőn 1878-ban kezdeményezésére megalakult az Országos méhészeti egyesület, annak első közgyűlésén Budapesten, tiszteletbeli alelnökévé és 1888-ban meg elnökévé választott meg, mely tisztségét egészen 1891-ig viselte.

Ambrózy Béla báró 1838-ban, Temesváron született, mint Ambrózy György báró országgyűlési követ és később Temes vármegye alispánjának fia. A fiatal báró gyermekkorában igen szigorú nevelésben részesült és mint az akkori időben egyedül lehetséges pályára, a katonai pályára lépett s már 1855-ben, 17 éves korában, a 2-ik dzsidás ezrednél hadnagy lett. Rövid idő múlva az Olaszországban állomásozó első huszárezredéhez lett áthelyezve, a hol az 1859-iki hadjáratot már mint főhadnagy küzdötte végig. Olaszországi állomásozása alkalmával ismerkedett meg a méhekkel és már akkor érlelődött meg benne, hogy a mint a fényes kardbojtot leteszi, akkor odahaza azok tenyésztésével fog foglalkozni.

Az 1859-iki olasz hadjárat alatt, bátor magaviselete fejében, a harcztéren, még ugyanazon év végén századossá léptettetett elő, de 1865-ben a fényes huszártisztai kardot a polgári egyenruhával cserélte fel, hogy atyja után örökölt birtokát átvehesse.

Katonai szolgálata után gazdasági ismereteinek bővítése céljából felkereste a magyaróvári és hohenneimi gazdasági akadémiákat. Tapasztalatainak kibővítése céljából azután 1867-ben beutazta Európát, a midőn ezen hosszabb utazásából hazatért, első intézkedése volt 300 méhesaládot vásárolni, mely családok a jelenlegi, kontinenshírű méhesének alapvetői voltak. Később, 1874-ben, 90 taggal megalakította a Temesvármegyei gazdasági egyesületet, melynek elnöke egészen 1902-ig volt.

Grand Miklós barátjával 1875-ben megalakította a Délmagyarországi méhészegyesületet, 1878-ban kezdeményezésére megalakult az Országos méhészeti egyesület, melynek első közgyűlésén, Budapesten, tiszteletbeli alelnökévé választott, és 1888-ban meg elnökévé, mely tisztséget 1891. évig önzetlen és fáradhatatlan buzgalommal látta el. A Délmagyarországi méhészegyesület által 1876-ban elnökké választott, ezen tisztségét azonban nem vállalta el, mivel ezen évben Szerbiába ment ki, hogy a török zsarnokság ellen fegyvert fogjon, a szerb hadsereg soraiban harcsohasson az önkény ellen. A szerb-bolgár hadjárat alkalmával, 1884-ben, mint a vöröskereszt hadegészségi oszlopának parancsnoka működött. A hadikórházak tanulmányozása céljából 1886-ban Franciaországban járt kint. 1887-ben a lippai kerület képviselőjévé választott meg, mely kerületét két cikluson át képviselte a parlamentben.

A Temesvármegyei gazdasági egyesület 1908-ban, születésének 70-ik jubileuma alkalmával szerenese kívánók soraiban üdvözölte a megboldogultat és a gazdasági egyesület alapítása és működésében vezetése terén szerzett érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítette.

Megeboldogultnak méhészete állandóan, még a legutóbbi években is, 300—400 családból állott, melynek szaporulataiból a külföldre szintén állandóan 70—80 családot szállított, ez ismét csak arról tanuskodik, hogy Ambrózy Béla báró, dacára magas korának, még közvetlenül halála előtt is nem a közigazgatási

és gazdatársadalmi mozgalmakkal, hanem a sok pepecselő munkát igénylő méhészetével is csak úgy foglalkozott, mint ez előtt évtizedekkel, illetve csak olyan fiatalos szellemi és testi frissességgel. Ezen tevékenysége, áldozatkészsége és nemes gondolkodása végett nemcsak családjá, de egész környezete és mindenki, aki ismerte, szeretve tisztelte őt. B. E.

Mezőségi levél.

Pusztakamarás, 1911. január 20.

Kedves Szerkesztő Ur!

Dudál a szél, öreg csürbirónk (kertgazda) azt mondja, hogy nem kóser ez az időjárás! Hát nem is az, mert olyan hideg a szél, hogy azt se tudja az ember, hogy gombolja be a bekecsét s a fagyott földet mégis sárossá nyálkásítja — igaz, hogy egy-egy kis ólmoseső is segít neki ebben —, minek a mélyen tisztelt egérhad nem igen örvend. Vetéseink, még a december elejiek is, kefeszerűen borítják a táblát, de nagyon áhítóznak egy kis hó-takaró után.

Folyó gazdasági munkánk a trágyahordás, ami a nyálkás, fagyos, göröngyös utakon nehezen megy ugyan, de hát muszáj kinezni. Ilyen viszonyok között tanulja meg az ember becsülni a szegény magyar marhát, mert valószínű kinzómunka az, mit egész jól elvégez nem valami híres koszon.

Mezőségi szokás szerint a szalmás trágyát ilyenkor az ugar földekre szoktuk hordani melegágyakba (szarvas) még pedig a tömítés végett oly módon, hogy a szekerek rájárnak a szarvasra. Mikor a szarvas kész van, a két végét felhányjuk szép vízszintesre egyengetjük tetejét s azután beföldeljük. Ily módon nyárára jó érett trágyát nyerünk, melylyel nyarunk gyengébb és kosarozatlan foltjait megtrágyáztatjuk. A trágyatelep érett része csak sima fekvésű tábláinkon lesz széttergetve, a lejtősökön kupacokban marad szántásig s természetesen tengeri, csalamádé, búkköny meg takarmányrépa alá adódik.

E hónap közepén fiaztak le feketé mangeliczáink, átlagunk 6-4 malacz koczánként, míg régebben csak 5 volt. Az emelkedést azzal értük el, hogy a sokat — 8—9 darabot — fiadó kocsák malaczait tartjuk meg továbbtenyésztésre. Egy kicsit drukkoltunk, hogy baj lesz a malaczozással a száj- és körömfájás miatt, mely betegségén nem sokkal a malaczozás előtt mentek át kocsáink, de hál Istennek, mindezideig nincs semmi baj. Malaczozás előtt »King« meszelőgéppel karbolos mézoldattal dezinficiáltuk a fiaztatót, a kocsákat pedig 3 ujjnyi vastagon oltott mézszel betakart cémentpadlón sétáltattuk meg egypárszor.

A fent említett, meg más rendszerű meszelőgépeket nagyon hasznavehető szerszámnak tartom, mi azzal dezinficiálunk ólat, istállót, — azzal irtjuk karbolineumos trágyalével az arankát, azzal permetezzük 8—10%-os dendrin-oldattal a gyümölcsfákat — s mindezek mellett olyan szép fehérre tudjuk segítségével — tüneményes gyorsasággal — a házak és istállók falait meszelní, hogy csupa gyönyörűség.

Állatvásáraink még mindig nagyon üresek a sok zárlat miatt, nem is alakulnak ilyenformán jól ki az árak, de azért megállapíthatom azt a tényt, hogy a magyar ígás-

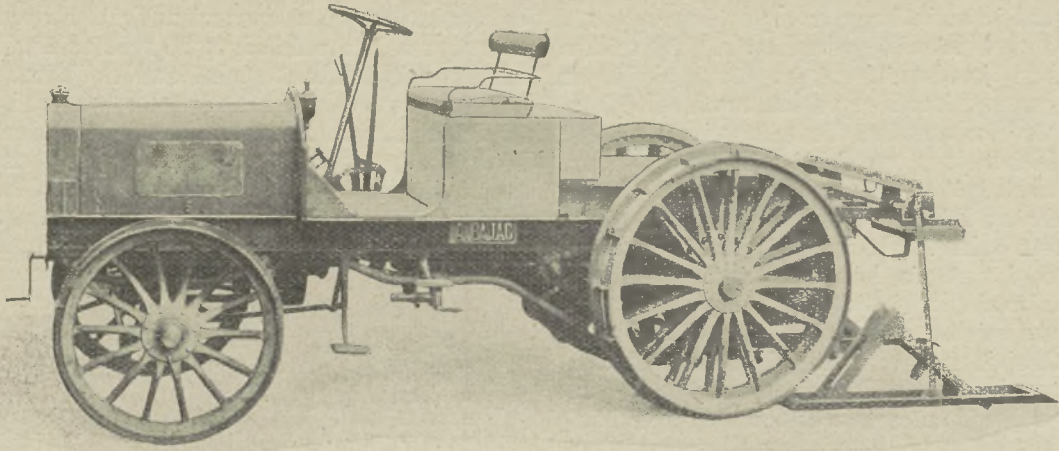
CASE 110 és 75 HP nagyságban

minden irányban vezető helyen állnak.

Ideális munka! Minimális befektetés — maximális hozam. Ideális munka!

Winnipeg-i 1910. évi nemzetközi ekeversenyen
amerikai gőzekék 3 Case indult — 3 Case győzött!

Vezérképviselet: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52g.

5. ábra. A Bajacz-féle motor a lebocsátott keréktámasztékkal.

ökörnek, tinónak, horribilis az ára, ez pedig azt bizonyítja, hogy még sem olyan utolsó jószág ez ami ősi marhánk, hogy kikelljen irtani, mely kiirtást czélzó cikkről e becses lapok hasábjain más helyen szólunk.

Az a bizottság, mely hivatva van a magyar-erdélyi marha típusainak megállapítására, már megkezdte működését, kutatását s talált szép reményekre jogosító eredményekről egy hosszabb, jelen levelembe be nem illeszthető cikkben számolok be majd, hazarészünk gazdasági szaklapjában az »Erdélyi Gazdában«, de ha kedves Szerkesztő Ur megengedi s helyet ad soraimnak, a magyar-erdélyi marha összes tenyésztői nevében hálás köszönettel veszem leközlését.

Jegünk még nincs, pedig úgy lestem a katonai tavon a jégkéreg vastagodását, mint a vadászember a rókát, de hiába, csak nem akar vastagodni!

Apropos, Katona község! A múlt vasárnap ott tartottam népies gazdasági előadást a szarvasmarha tenyésztéséről meg egyebekről. Én szoktam ezeket az előadásokat tartani, hogy valóságos beszélgetés, jobban mondva vita fejlődjön ki a tárgy körül, mert így marad meg legjobban az előadás magja az emberek koponyájában. A vita főtárgya a legelőkezelés szervezése és rendezése körül forgott s nagyot néztek az atyafiak, mikor elmondogattam, hogy és mit lehetne tenni a legelőjükkal, hogy az jó legyen s szerencsémre el is hitték, amit mondtam, de hogy megteszik-e, arra már nem mernék megesküdni. hacsak derék jegyzőjük és tanítójuk, ki egyben gazdakörüknek elnöke nem sürgeti.

A kissármási gázforrás kihasználásának tervéről még mindig nem tudunk semmi biztosat; kóvályog ugyan egy hír, mely szerint csővezetéken Pestre viszik, s állítólag tíz év múlva Pest városa milliókat nyerne az üzleten. Ez mind szép dolog, de ha nem lesz a helyszínén egy nagy villamosközpont, honnan olcsó hajtóerőt kapunk, hát akkor hol fog maradni — az éji homályban a környékbeli gazdák ígért (?) felsegítése, mert ha gázt adnak nekünk, az nem fog felvetni minket, kerülvén az elvezetés feletre sokba, olyan sokba, hogy ezzel szemben a villanyerő elvezetése egyenlő a semmivel.

Már meglátjuk, hogy lesz, mint lesz, de azt hiszem, soká lesz, míg azt jelenthetem Kedves Szerkesztő Urannak, hogy — ma

kezdjük meg a cséplést még pedig villanyos erővel stb. Mindez azonban nincs kizárva.

Egyelőre egy kis jó telet kívánva, maradok gazdatársi üdvözléssel

Szász Ferencz.

A tengeri amerikai ültetéséről.

Aki a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület múlt évi október hó 15—18-ig megtartott országos baromfi-, bor- és bányai tengeriállítási katalógusát figyelmesen átnézi, annak okvetlenül fel fog tűnni, hogy a tengeriállítók között Szobotka Imre ur Temesvár szab. kir. városának egyik bérlője, bérletén a champion illinois eredeti amerikai importtengeri első utántermelésével párhuzamos kísérletet eszközölt az amerikai és közönséges tengeri mívelési módokkal. A párhuzamos kísérleti módoknak meglepő eredményei voltak, mivel az amerikai termelési módszerrel kat. holdankint 9 q csővestengerivel nagyobb termést ért el Szobotka Imre ur mint a közönséges mívelési móddal; ugyanis az amerikai rendszerű mívelési mód mellett, mely 1 kézi és 6 lókapálásból állott, kat. holdanként 30 q csővestengerit kapott, míg a közönséges mívelésnél, mely 2 kézi és 2 lókapálásból állott, csak 21 q csővestengeri termelt kat. holdanként. Már magában véve ezen egy kísérleti eredmény,

valamint azon kézi munka megtakarítás, amellyel az amerikai tengeri mívelése jár megérdemli azt, hogy annak végrehajtásáról e lapok hasábjain röviden megemlékezzünk.

Az amerikai farmer tengerit minél szélesebb sor- és növénytávolságokra, de lehetőleg négyzetkötésben ülteti és hogy vetése ne legyen ritka egy-egy fészekben két vagy három növényt nevel.

Az amerikai farmerek ezen ritka vetési módot azzal indokolják, hogy a tengerinek legfőbb élet-szükséglete a levegő, továbbá hogy az ilyen ritka vetésnél a tengeri gyökerei jól széjjelterpeszkedhetnek és miszerint egy-egy fészekben két-három növényt nevelnek a beporzás (megtermékenyítés) nincsen kitéve az önbeporzás veszedelmének, a mely mint öntermékenyítés elsatnyulásra vezet.

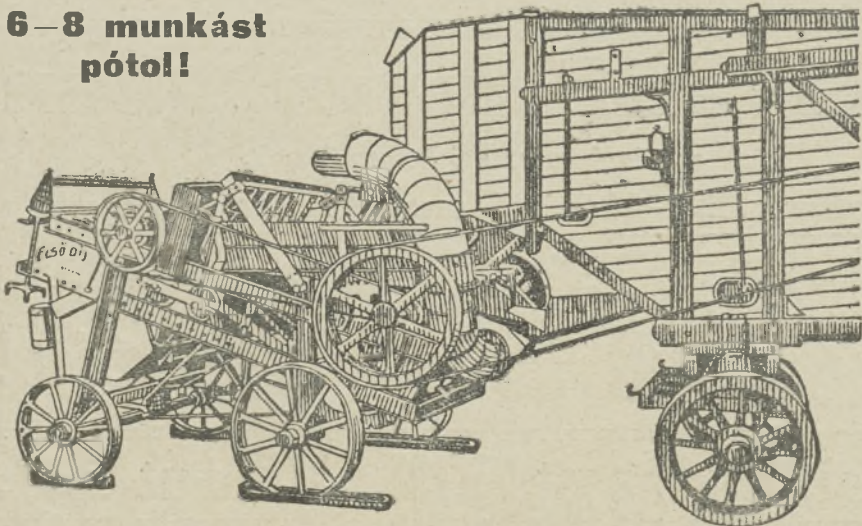
Amerikában tehát a tengerit körülbelül egy négyzetméter kötésben vetik és minden egyes fészekben két-három növényt hagynak meg. A tengeri vetését egy az arra célra külön készített négyzetbe ültető tengerivetőgéppel eszközlik. Ezen tengerivetőgépek alapjában véve a „Hermann“-féle tengeri művelési mód szerint vetnek, illetve ezen vetési rendszert jól és olcsón végzik, mivel azzal a költséggel, a mennyibe a „Hermann“ rendszerű vetésnél a tábláknak a keresztfészkek kijelölésére szolgáló megvonalo-zása kerül, avval elvégzik a vetést és így megtakarítják a hengerezési, a kézi kapákkal a fészeknyitási és a fészekvágó napszámosok után járó magpotyogtató és betakaró munkások stb. költségeiket.

A mint az amerikaiak a vetést az előbb leirt tengerivetőgépekkel befejezték, azt 3—4 nap múlva, különösen akkor, ha időközben eső esett s az utána kisütő napra a föld cserepesedni kezd, igen könnyű, finom fogu vetési boronával átboronálják. Ezen boronálás után bevárják a tengeri kelését és ha az már kikelt, akkor a tulajdonképeni szerepét az egytetemes gyomirtó gépiük veszi át. Tudvalevőleg a tengeri kapálását sohasem lehet elég korán kezdeni; igen gyakran megtörténik, hogy az aczat, vadrepce, vadmuhar stb. gyomnövények hamarabb bujnak ki a földből, mint a tengeri és ha ezen kártékony gyomnövények már egyszer felütötték tanyájukat, akkor azok oly gyorsan fejlődnek, hogy a tengerit

6. ábra. A Bajacz-motor munkában, húzva a vilkenő ekét.

6—8 munkást pótol!

WELGER-féle szabáldalmazott
szalmapréselevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül teljesen önműködően kötöz is. — Bálok nagysága szabályozható!

Alkalmazható minden gyártmányú cséplőhöz, anélkül, hogy az eddiginél erősebb mozgony válnék szükségessé.

Elpusztíthatlan tartóssága, feltétlenül megbízható, háládatos szerszám. Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.

Budapest, VI., Váci-ut 19.

Tessék prospektust kérni.

Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

teljesen elnyomják. Kézi erőt, a mely igen drága és a mi különösen aggasztó, hogy sokszor a leg-érzékenyebb áldozatok árán még nálunk sem lehet kapni vagy legalább is nem akkor, a midőn erre leginkább szükség volna, megfizethetetlen egy ilyen kultivátor, nemcsak az amerikai gazdákra nézve, hanem a mint jelezve lett a hazaiakra is, mert hiszen a mi gazdáink sem állanak már sokkal jobban a gazdasági munkások tekintetében, mint az amerikaiak. Igaz, hogy a tengeri kapálását fogatosán az eddigi rendszerű lókapákkal is elvégezhetjük, csak hogy azok keskenységüknél fogva sokkal lassabb munkát végeznek, mint az amerikai egyetemes gyomirtó.

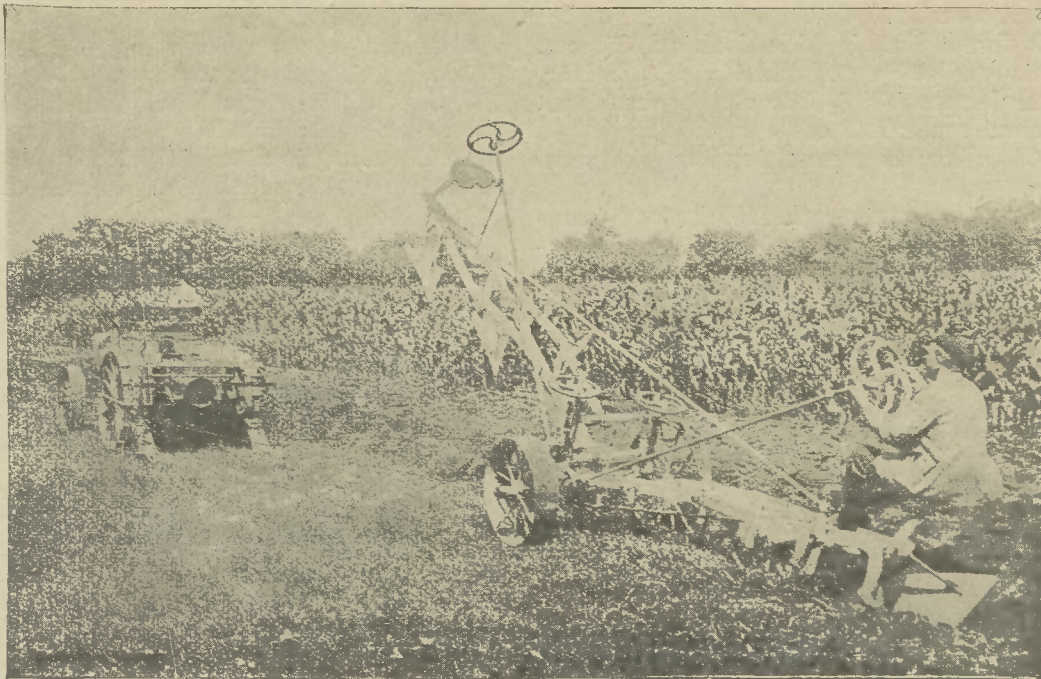
A tengeri későbbi fejlődésének időszakában, vagy akkor, ha a gaz oly erős, hogy az egyetemes gyomirtógép nem tud vele eredményesen megbirkózni, akkor annál egy erősebb gyomirtót állítanak az amerikai gazdak munkába; de ezen gép után közvetlenül az előbb említett gyomirtót is alkalmazzák, hogy ezen utóbbi egyenese és simítsa a talajt, illetve ezen két eszköz egymást nem pótolhatja, hanem csak kiegészíti.

Továbbá, hogy a tengeri törése és főleg fosztása, a kóró levágása, felkötözése és behordása szintén ne igényeljen kézi munkát, az amerikai leleményesség immár e téren is segítségére jött a gazdáknak a szárastengeri-aratógéppel, mivel ezen gép lehetővé teszi, hogy az amerikai gazda idegen munkaerő igénybevétele nélkül saját cselédségével betakaríthatja tengeritermését. Ezen gép, a melynek vonóerőszükséglete alig valamivel nagyobb mint a kévekető aratógépeké, levágja a kórót csövestől, kévébe köti, a kévéket önműködőleg le is rakja, úgy hogy a tengerivel azután nincsen több dolguk kint a földön, mint a megkötött kévéket kocsi-ra rakni és a kukoricza-fosztó- és szártépőgéphez szállítani.

Ezen kukoricza-fosztó- és szártépőgép szintén amerikai találmány, sőt eddig kizárólag csak Amerikában készül s hazájában már közel 50 éves múltja van. A lábán beérett és behordott tengerit kóróstól, csövestől, úgy a hogy az van a tengerigöré mellett felállított fosztógéphez etetik be az amerikai gazdák, épen úgy, mint a gabonacséplőgép dobjába a buzakévéket. Az etető munkáját módfelett megkönnyíti az önetetőkészülék, mely a ráfektetett kévét behuzza, a szárat felaprózza, a tengericsövet a kórót, úgy a hogy megtermett, csuhástól leválasztja, azután innen a tengericső a fosztókészülékbe esik. A szaggatórések által felaprózott tengeriszár, továbbá a fosztókészülék által a csövekről lehántolt csuha a gép szelelvitorlája által egy hosszú, minden irányban forgatható és állítható csövön át lesz kifujva (mint az amerikai gőzcséplőgépeknél a polyva és törek). A fosztófogak olyan alakúak s úgy vannak elhelyezve, hogy csak a csuhát csipik le a tengericsőről, illetve a tengericső szemeit abszolúte nem érintik, a szemek tehát a csövön épen, teljesen sértetlen állapotban maradnak épen úgy, mintha a fosztás kézi erővel végeztetett volna.

Azon esetben, ha a tengericsövek túlerettek, akkor 2—3% szem a csövekről lemorzsolatják, de dacára annak egyetlen egy szem sem megy veszendőbe, mert a csőről levált szemek a tisztítószervezeten keresztül menve, a gépzsákoló készülékébe jutnak, s onnan egyenesen a zsákba kerülnek. A csövekről leválasztott csuhalevelek meg a gép ventilátora által a feltépett tengeriszárral együtt ki lesznek fuvatva, mint a hogy az már előbb is említve lett.

Az itt ecsetelt eljárásból látható, hogy az amerikaiak a tengeri ültetésénél, megmunkálásánál, aratásánál stb.-nél sem vesznek igénybe kézi erőt, ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy hazánkban is évről-évre fogy a mezőgazda-

7. ábra. Az előbbivel azonos munka.

sági napszamosok száma, igen ajánlatos lenne már ezen körülménynél fogva is, ha nagyobb birtokosaink Szobotka Imre ur példáját követve, minél előbb áttérnének az amerikai tengeri művelési módra.

Bászel Elek.

Bajac új gazdasági mótora.

A mótór-szántás ujabban több systema szerint történik. Vannak egy s kétgéprendszerű benzinmótoros szántógépek. Törekvés ujabban természetesen az, lehetőleg olcsó eszközöket konstruálni, mely kevesebbe kerül, mint az ugyanolyan produktívoképességű ökrök ára, úgy hogy a gép beszerzési ára is leszálljon. Tekintve hogy az itt igényelt erőgép hozzávetőleg 40—50 lóerővel, ha nem is oly drága, mint hasonlójuk gőzgépek, hanem hozzávetőleg 2—3000 forintba kerül. Ez jelentékeny haladást jelentene, ha sikerülne egy géppel elvégezni a kitűzött célt.

E lapok közöltek már egy ízben Bajac által ilyen célzattal konstruált gépet, melynél a gözeke két dobja ugyanazon a tengelyen egymás mellett van. Ott a dobok fölváltva lépnek működésbe, fölváltva ellenkező irányban forognak s ugyanaz a gép eszközli a billenőekének a géptől távozó és közeledő mozgását. E géppel szemben — mint a legtöbb olvasó valószínűleg sejtje már — a tábla másik végén csiga van elhelyezve, csövekekre erősítve, mely csiga körül a drótkötelek forognak. Igaz ugyan, hogy e csövekeket nem kell a gép minden egyes újabb barázda húzása alkalmával újra kivenni és beverni, de megessék, hogy vizes időben pusztán egy irányban, a géphez közeledő mozgást végezhetette az eke. A mikor t. i. a dobra fölcavarodó drótkötél a gép felé vonszolja az ekét.

Bajac most már rendes automobil gyárt, hol a mótór az első kerekek felett van, a dob pedig úgy van elhelyezve, hogy az ekék haladásiránya ugyanaz, mint a motoré. Az automobil ugyancsak drótkötélen vonszolja az ugyancsak billenőekét. E Bajac-féle újabb szerkezetű «magánjáró» tulajdonképpen a szántást mint stabil rendszerű gép végzi, azaz a menetközben 200 m.-re elmaradt ekét hátsó kerekeinek megtámasztása után nyugvó helyzetben

vonja magához. A hátsó kerekek megtámasztására szolgáló szerkezet az ábrán elég világosan látható; ez menetközben magától emelkedik föl a hátsó kerekek fölé. A gép megállásakor magától esik le s a hátsó kerekek rágurulnak; a gép megállapodik tehát, az eke sokkal nagyobb erővel vontatottatik, tekintve, hogy a gép nem csuszik, a mótór teljes erejét a szántásra fordíthatja. Míg magánjáró gőz-ekéknél a nagy önsúly főleg kapacitáskódás kell s még így is csuszának. E gép önsúlya elég kicsi, ez is az első kerekeken nyugszik főképp, a hátsó kerekek talpszélessége mindössze 25 cm. A mótór oly könnyű, az első kerekek megterhelése oly kevés, hogy e megterhelés nem okoz nehéz kormányozhatást. A hátsó kerekek nem nagy talpszélessége lehetővé teszi sorbavetett kapásnövények megművelését. A gép szóval könnyű rendszerű. Száraz időben használható, mint magánjáró és vontató is. Sebessége háromféle, másodpercenként 60 cm., egy méter s végül óránként 14—15 kilométer. S ez kell is, mert tejet vagy munkásokat kisebb sebességgel szállítani nem igen lehet.

E gép tehát igen jó eszmét valósít meg, melynek mentül előbbi teljes megfejítése a földművelés érdekében melegen óhajtható. A megtámasztó készülék kissé komplikált még, meg talán török is egy keveset, de hisz a közvetlenül a célt szolgáló gyártmánynál sokkal fontosabb az eszme megfejítése, különösen mint ez esetben, hol hazánkban nem szabadalmaztatott találmányról van szó. Ez a hátsó kerekeket megtámasztó bakszerű szerkezet még egészen megállapodottnak nem tekintendő, sőt valószínűleg meg fog változni, mindamellett körvonalában meg van már fejtve s Bajac találmánya teljes elismerést érdemel, különösen latba vetve a francia automobilizmus világszerte ismeretes magas nivóját. Ezen géppel mélyen is lehet szántani.

Dr. S.

A Bajac-gyár a Liancourt (Département Oise, France) a következő adatokat küldötte be szerkesztőségünkhöz:

10 órai munkaidő mellett az eredmények: 1100 kilogrammos hármass billenőekénél trágyázott lóhere tábla 18 cm. mély szántás mellett az eredmény 2½ hektár, 60 liter benzin

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füstös-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett **rendszer** úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében **messze felülmúlnak** és lényegesen **kevesebb szén** fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.

Sürgőnyezim: Kemna, Budapest.
Telefon 91-21. Telefon 91-21.

á 25 centimes és 4 liter olaj á 65 centimes fogyasztás mellett.

920 kg.-os kettős billenő ekével 35 cm. szántás mellett a teljesítmény $1\frac{1}{4}$ hektár, 57 liter benzin és $4\frac{1}{4}$ liter olaj fogyasztással.

Emberi munkaerő kell a géphez:

1 *Chauffeur* és 1 munkáserő az eke vezetésére.

Országuton vontatva a 1100 kg.-os hármas ekét a gép óránként 14—15 kilométer gyorsaságot fejt ki 5—6 liter benzin fogyasztás mellett.

Amerikai utasítások almatermelők és csomagolók részére.

Egy amerikai „Almatermelők egyesülete” című szövetkezet e kérdésben a következő szabályokat alkotta s tette kötelezővé tagjaira:

1. Akkor szedd le az almát, mikor kellő színű és érettségű; a lerázástól tartózkodj; kocsányszárát ne törd le; kosárba, ládába ne dobáld, hanem óvatosan tedd le.

2. Az egyesület értesít, hogy a szállítási idő mikor közeledik. Ez időre minden előkészület meg kell tenni a szállításra s a rendelés tudomásul vételét haladéktalanul közölni kell az egyesülettel, hogy csomagolókat menesztessen a helyszínére.

3. A csomagoló hely világos, szélétől védett, mesterségesen világított keli hogy legyen.

4. A csomagoló asztalt úgy kell szerkeszteni, hogy 4 csomagoló munkás dolgozhasson rajta.

5. Csomagoló papir, vaggonszám az egyesületnél kapható.

6. Üres ládák kellő mennyiségben készletben tartandók; az egyesület csak egészen új, tiszta ládákban fogadja el a szállítmányokat.

7. A rossz almákat el kell távolítani a jók közül. A válogatásnak, osztályozásnak, azon időre, mire a csomagolók megérkeznek, kész kell lennie. Az általuk netán eszközzendő válogatásért külön díj jár.

8. Az almákat pontosan le kell törölgetni, mielőtt a csomagolók megérkeznek. Nyitott ládák egymás fölé helyezésétől vigyázni kell, hogy az almák meg ne nyomassanak.

9. Még oly gyors csomagolás esetén is a még csomagolandó almakészletnek a helyszínén készügyben kell lennie.

10. Köteles minden csomagoló az általa becsomagolt ládát a meghatározott helyre vinni és saját bélyegzője számával ellátni.

11. A csomagoló ráírja a ládára a bepakolt almák darabszámát, a termelő vagy felügyelő pedig a termelés helyét, a termelő nevét és az alma fajtát, esetleg színét is.

12. A termelő az egyesülettől bélyegzőt kap, hogy a saját jelszámát a ládákon jelölhesse.

13. Mind az említett jegyzéseknek a láda egyik oldalán kell lenniük.

14. A csomagolók kötelesek az almát úgy pakolni, hogy a láda központjában, a tetőn azok magasabban feküdjenek. Ha nem ilyen, visszautasítható.

15. A ládák bepakolt állapotban oldalukra fektetendők s por és víz ellen kellő takarókkal védendők.

16. A láda minden oldalán 4—4 szeggel zárandó.

17. Mi csemege gyümölcsöket termelünk; a csomagolás jósága ezért nagy fontossága. Ne is mulasszon el semmit a termelő-tag arra, hogy egyesületünk törekvései sikerüljenek.

Utasítás a csomagolók részére:

1. Négy csomagoló s egy felügyelő képez egy csoportot (bandát).

2. A pakoló neve az egyesületi iroda lajstromában feljegyeztetik; köteles a neki átadott bélyegzővel a pak, láda alsó balsarkán jegyezni.

3. Megkiváncsoltatik, hogy minden csomagoló elsőrendűen tudjon pakolni s hogy így is csomagoljon. Ha nem elégíti ki csomagolása az ellenőrt, újra kell csomagolnia ingyen. Töröltetik a lajstromból az, a ki ismételtelen rosszul csomagol.

4. A csomagoló az átvett alma darabszámát a láda sarkán feljegyezni köteles.

5. Minden ládát úgy kell megtölteni, hogy annak központján az alma 1·5—2·5 cm.-rel magasabban (halmozva) álljon.

6. Fizetését a csomagoló a termelőtől készpénzben kapja, vagy javára iratják az az egyesületben s ezáltal hajtják be a termelőn.

7. A megállapított munkabér átlag $4\frac{1}{2}$ sorba

120 almát tartalmazó láda után 24 fillér, 5 sorba elhelyezettért 30 fillér.

8. Kosztot ingyen kap a csomagoló a termelőtől, de lakásért maga fizet.

9. Csak letörölt s legalább részben szortirozott alma csomagolása kötelessége a pakolónak.

10. A csomagoló asztalt a célnak megfelelő minőségben kell rendelkezésére bocsátani.

Ily példásan szigorú eljárással nem nehéz kifogástalan és árban magasan álló árut dobni fogyasztásba, természetesen előnyére a termelőnek és így magának az egyesületnek. A téli alma áru és konzum ez idejében érdemes mind ezek felett nálunk is gondolkodóba esni.

Monostori Károly.

A paprika termelése.

Irta: Gombos János.

A konyhakerti növények nagybani termelése a magyar mezőgazdasági téren igen szűk határok között mozog, holott vannak ezen növények között elég számmal olyanok, amelyek jövedelmezőség tekintetében jóval fejümulják a közönségesebb gazdasági műveleti növényeket. Ezek közé sorozható többek közül a paprika is, amely nagyobb mértékben Szegeden, továbbá Kalocsa és Battonya vidékén termeltetik.

A paprikatermelés lendületének nem annyira a talaj, mint inkább klimatikus viszonyaink képezik akadályát. Forró éghajlati növény lévén, hideg, vagy hűvösebb tájakon kielégítő termést nem ad. Ily körülmények közt csak szárat nevel, s igen kevés és gyenge minőségű hüvelyt. Tehát a paprikának nálunk a nagy alföld száraz talaja s meleg éghajlata képezi hazáját.

Magvait márczius végén hideg kerti ágyásokba vetik, s a nagy gondtal felnevelt palántákat május végén a már elkészített s kertszerűleg megmunkált talajba 60 cm. sor- és 30 cm. növénytávolságra elültetik olyformán, hogy egy-egy fészekbe három szál palánta lesz helyezve. Száraz időben a palánták helyeit ültetés előtt meg kell öntözni, közvetlen eső után azonban ezen munka feleslegessé válik. Az ültetés bevégezése után 8—10 nap múlva a paprika első, s 3—4 hét múlva másodikori kapálásban részesítendő. Érése szeptember elején szokott bekövetkezni s egy hónap alatt, illetve a korai fagyok beálltáig teljesen megérlelt gyümölcsseit. Érettség jele a hüvelyek piros színe és szép fénye.

A letörölt hüvelyek beszállítás után a paprikatalepről rakásokba öntetnek, s néhány nap múlva, amidőn kissé megfogyadtak zsinegekre lesznek fűzve, s szárítás céljából napos helyen rudakra rakva vagy mesterséges szárítóban megszáritva, s végül a paprikamalmokban megőröltetve.

A paprika úgy zöld, mint besavanyított állapotban emberi táplálékul szolgál, érett és őrölt állapotban pedig ételek fűszerezésére, festékkészítésre stb. használják. Szegeden nagy a kereskedelme, ahol úgy nyersen mint feldolgozva mindig és biztosan értékesíthető. Az őrölt paprika falun-városon egyaránt nagy fogyasztásnak örvend, mivel mint fontos konyhai cikk egy háztartásban sem nélkülözhető. A termés nagysága körülbelül holdanként 6—8 q-t tesz ki, amely q-ként 120—180 korona értéket képvisel.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Ujból a be nem tartott bérleti szerződés.*

»A tavalyi évfolyam 52-ik számában megjelent kérdésemre: »Be nem tartott bérleti szerződés«; Káldy Szücs János ur volt szives felelni, fogadja érte hálás köszönetem kifejezését. Válaszából láttam, hogy a kérdés nem volt egészen világos; igyekezni fogok azt más színben feltüntetni.

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy a kérdésbe egy betűvel több csuszott be: kihordatta s nem kihordattam, ugyanis a trágyát tavaly a nyár kezdetén az ugar földre muhar és köles alá még a bérlő hordatta ki, így még több hasznót remélvén. Az őszi trágyázásra ez okból nem állott elegendő trágya a rendelkezésére.

A talaj, mely rozs alá nagyon is elviseli a trágyázást, kavicsos, inkább sárgás, laza homokos föld kevés humusszal.

Az egyes táblák $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ kilométerre van-

nak távol a trágyateleptől. Hogy hány hold s mi módon lett megtrágyázva, a községi előjárósággal konstatáltattam.

Kérném tehát a szives felvilágosítást, hogy ezen adatok alapján mily kártérítést követelhetek a mulasztásért.

Sz. I.

Kérdés. *Luczerna közé fűfélék vetése.*

Slavoniai birtokomon mult évben (1910) elvetett luczernában, mely eléggé jól sikerült a nyár és őszi folyamán, az egerek annyira elszaporodtak, hogy a legkisebb hajtást mindjárt tönkre tették és a tél beállta előtt a föld teljesen kopár volt.

Tönkre tették-e a gyökeret is, azt nem tudom, de én veszem a kedvezőbb esetet, mintha a gyökér még részben meg volna és miután reményelem, hogy az egerek nagy része elpusztult, úgy nem szeretném ezt a luczernát feltörni, hanem valami más növényt közé vetni.

Elegendő volna-e például a földet csak jól megfogasolni és valami fűfélék bele vetni, pl. olasz perjét (*lolium italicum*) vagy más ily fajta fűmagot. Adna-e ezen fűfélék legalább 2 kaszálást az idén. A föld jó erőben lévő agyagtalaj.

Miután fűvetéssel még nem foglalkoztam, mert luczernám eddig mindig sikerült, igen lekötöznének t. gazdatársaim egy ide vágó felelettel.

H. A.

Kérdés. *Czélszerű-e árterületet alagsövezni?*

Mélyen fekvő birtokrészemet alagsövezni akarnám. De mivel ez a terület egy szeszélyes patak mentén terül el és ki van téve annak, hogy az ár elöntse s a mi átlag minden 6—8 évben be is szokott következni. Nem teszi-e tönkre az ár az alagsöveket és ennek következtében nem lesz-e hiábavaló költség és munka ezen terület alagsövezése?

J. M.

Kérdés. *Szöllőtrágyázás.*

Szőlőmet istállótrágyával kellően elláttam és pedig részint szalmás és korhadat marha-, részben szalmás és korhadat lótrágyával, szeretnék e trágyázás tökéletesítésére műtrágyát használni, kérem azon tisztelt szőlősgazda társamat, kik sikerrel használt már műtrágyázást, hogy melyik műtrágyát ajánlja és katasztrális holdanként milyen mennyiséget kötött talajnál.

Helyes-e, hogy azon részébe, melyet tavaly erősen istállótrágyáztam, ez idén szárított sertésstrágyát adjak?

A szőlőföld részben fekete vályog, részben szürke; a fekete vályog kötött, a szürke lazább.

F. A.

Felelet. 22 ezer korona miként törleszhető legelőnyösebb módon 365 m. holdas tehermentes birtokon című kérdésre.

Kérdésttevő nem közölte, miczélra akarja a 22 ezer korona kölcsönt felvenni? Mert ha azt gazdasági belterjes instruálására fordítja, akkor előreláthatólag — ha azt szakavatott kézzel fogja érvényesíteni tudni, kihasználni

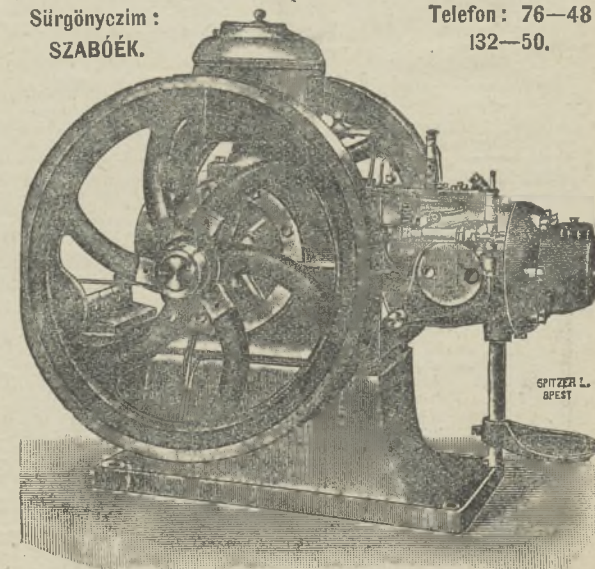
BOLINDER nyersolajmotorok
nyersolajlokomobilok

osak
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA cégnél
Budapest, VI. Teréz-körút 46/L. G.

kaphatók.

Sürgőnyczim:
SZABÓÉK.

Telefon: 76—48
132—50.

ÁRJEJYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

— úgy a jelenlegi 7200 korona bérletösszeget meg is kétszerezheti és akkor egészen más képet fog mutatni évi mérlege. De ha egyéb célra fordítja, akkor bizony bármelyik pénzintézetől veszi is fel a kölcsönt s ha gazdaságát továbbra is bérbe adja, kedvezőbb tiszta hozadékot nem fog birni kihozni, ha csak nem sikerül magasabb bérletet kapni. $5\frac{1}{2}$ —6%-nál olcsóbb törlesztéses kölcsönt nem igen hinném, hogy sikerülni fog ezidő szerint kapnia. De próbálja meg a Budapesti Belvárosi Takarékpénztárnál vagy a Jelzáloghitelbanknál, továbbá a Kisbortokosok Országos Földhitelintézeténél (Budapest, V., Géza-utca 2). Amelyik előnyösebben adja, azzal kösse meg a kölcsönügyletet. Persze, 50 évre olcsóbb $\frac{1}{2}$ vagy talán 1%-kal is, mint 25 évre.

Káldy Szücs János.

Felelet. *Lehet-e a szalontai sertést gyorsabb fejlődésűvé és szaporábbá tenni* című kérdésre.

Azon néztemet vallom most is, a jövőben is, hogy hazánkban nem fektetnek elég súlyt a tenyésztésállatokra, mert állattenyésztésünkben tisztán a formalisztika a domináló, holott az egyéb tulajdonságokra volna a főszerep fektetendő.

E kérdésnél ajánlanám melegen vörös Tammworth anyakoczkákat szalontai kanokkal bebugatni. Az eredmény lesz: a tulajdonságok zsirképződése a husfajtaival némileg parallelizálva lesz, a test megnyul, hosszabb, a szaporulat bővebb és gyorsabb fejlődésű lesz. Az apa lévén a jellegadó, azért a szalontai típus megmarad. Tessék azután kérem a növény malaczkok közül magnak azokat megtartani, a melyeknek a legtöbb csecsbimbójuk van és ezekkel tessék, de ismét szalontai kanok használatbavételével a tenyésztést üzni. Azután tessék a szalontaihoz leghasonlóbb keresztezési produktumok közül egyet a legmegfelelőbbet a harmadfü kocsákra bocsátani és a negyedfüre ismét a tiszta szalontait. Minden 5-ik generációban sziveskedjék ismét a tiszta Tammworth kocsákat tiszta szalontai kanokkal keresztezni és ugyanugy eljárni, mint előbb említém. De csak addig, míg a szükség azt megkívánja, a midőn már oly alkalmas Tammworth cseppvérrel felfrissített és javított szalontaiak lesznek, melyekhez az angol hussértés cseppvér bevitelére már feleslegessé válik. Megfigyeléseit terjeszse a haszon tulajdonok mindegyikére ki, a formalisztikai szempontok betartása mellett. A sertésfajták előállításának ez az angol receptje. Eléri vele a célt, amit kitűzött és a vész ellen ellenállóbb sertéseket fog kapni.

B. G. F.

Felelet. *Télen megboronált herétábla* című kérdésre.

Igenis helyesen járt el kérdésttevő szomszédja, hogy lóherését ősszel vagy télen — ha ez nem volt tulnyirkos — megboronálta, még ha az fiatal herés is. Még akkor is meg kellett volna ezt tenni, ha az egerek összevissza nem turták volna. Sőt ajánlatos tavasszal is megismételni, amint kellően megszikkadt, még pedig minél élesebb boronával, hogy a herés felületén egy kis laza réteg legyen, mely által a növény légzése, a nap heve fog intenzívebben érvényesülni; másrészt pedig az altalajviz elpárolgását is megakadályozza vele a beárnyékolásig.

Káldy Szücs János.

Felelet. *Használt fonálkévekötelek elhasználása* című kérdésre.

Nekem is volt néhány évig, (mikor kishérlő is voltam úgy mellékesen), kévekötelet aratógépem s a manilla-zsineget felhasználtam elsősorban is takarmányportiók kötözésére (persze 2 kévekötelet véve egybe, kötötte bele béresem a széna, sarju, here, luczerna stb. adagokat), azután zsákzsineg gyanánt is alkalmaztam, utóbb pedig a kukoricaszár bekötésére fordítottam. Persze ha a tengeri szárkvágás után el is fogyott mind e zsineg, azért télen felszabadult az etetéskor legnagyobb része, (mert bizony néhány százalék mindig elkallódik, elvész, ellopják gatyamadzagnak, ostornak stb.) s a magtárba került. Ami nem kellett zsákokra, azt eltettük tavaszra — közbe a porciózsinegeket is pótolva — akkor az ökröknek készítettek belőle szájkosarat, ter-

mészeten többszörösen összefonva ezen kemény erős spagétot. Ha küldtünk valamit kosarakban ezzel kötöttük le a kosár födelét. A keresztidorongot a vendégó dallal ezzel kötötte meg a kocsis és szekeres. Ez volt a varkó s kefe összekötője, mikor egész napra kimentek szántani s a járomra így akasztották fel ezen pucoló szerszámokat. Szóval bármire kellett a cselédeknek madzag, csak ezt fogyasztották. Még a magtár ablakait is ebből készült hálóval lehet bevonni a torkoskodni akaró verebek elől, sőt mi több a góré lécz közei között csipkedni szerető baromfiak ellen is lehet hálót készíteni ilyen zsinegből. A saraglyát is be lehet fenni vele, hogy kisebb dolgokat, p. o. burgonyát, kerti zöldségfélét stb. hordhassunk rajta; így a kocsisaraglyát is e célból be lehet hálózni. Van a gazdaságban s a háztartásban sokféle dolog mire alkalmas a manillazsineg, nem szükséges azt eldobni mint haszontalan lim-lomot, de eladni nem igen lehet; talán még valami falusi szatócs venne belőle potom áron pár kilót. Fentieket figyelembe véve s a háziasszonyt is a zsineg használhatóságára figyelmeztetve, azt hiszem elfogy az a nélkül, hogy sok gondot okozna. (Még függőágyat, hintát stb. is készíthetni belőle).

Fehér Zoltán.

HIREK.

A kereskedelmi szerződés Montenegróval. A Magyarország, Ausztria és Montenegró között kötendő kereskedelmi és hajózási szerződés tervezetét a kormányok megbízottai Cetinjében parafálták. A szerződés aláírása már legközelebb megtörténik, mire alkotmányos tárgyalás végett a parlamentek elé fogják terjeszteni. A szerződés általában a legtöbb kedvezés elvén épült föl. A montenegrói szerződésrendszer különben nem ismeri a külön tarifás megegyezést. Montenegró kivitele főleg déli Dalmácia, a kattarói öböl vidékének élelmiszerekkel való ellátására szorítkozik. Erre megengedik Montenegrónak, hogy évenként vámmentesen 6000 darab szarvasmarhát, 20.000 darab birkát, kecskét, bárányt vagy gidát hozhasson be a kattarói öbölbe, de csakis azonnali levágásra. Ezenkívül még behozhat ugyanerre a célra vámmentesen ezer métermázsra füstölt birkahúst. Szigoru ellenkezés fog örködni, hogy ezt a vámmentesen behozott husmennyiséget csakis a Bocche di Cattaróban fogyasszák el.

A Gazdaszövetség ülése. A Magyar Gazdaszövetség ma tartotta igazgatóválasztmányi ülését. Darányi Ignác elnök nagyobb beszéddel nyitotta meg. Az osztrák kereskedelempolitikai törekvésekről beszélt hosszabban és fölhitte a gazdatársadalmat, hogy ellenük idejében készüljön föl. Rámutatott az ellentétre, mely az osztrák kereskedelemügyi miniszter és a miniszterelnök nyilatkozatai között megállapítható. Míg amaz lojálisan elismeri, hogy Magyarország nélkül Ausztria semmiféle állatforgalmi intézkedést nem tehet, Bienerth programbeszédében különös előzeteskedést vár a magyar kormánytól a huszbehozatal kérdésében. Ez a beszéd az osztrák imperialisták fölfogása felé hajlik, a mely Magyarország rovására akar terjeszkedni a Balkánon. Azután rámutatott Darányi arra a nagy kárra, melyet a csempészet Romániából és Szerbiából okoz. A román határon harmincz kilométernyire vannak a határrendőrségi állomások, az ellenőrzés nagyon tökéletlen. Ebben az ügyben fölírnia a kormányhoz, hogy a határ őrzését tegye tökéletesebbé. A Lukács Lászlótól állattenyésztési célra megígért egy millióra azt a megjegyzést teszi, hogy a valóságban csak százezer korona az új államháztartási teher, mert a bevételi előirányzatot kilencszázezer koronával emelték. Az új segítség felhasználásának módját legjobb lenne egy országos tanácskozásnak eldönteni. Maga részéről a kisczardák támogatására fordítaná az egészet. (Még mindig a nép atyja? Szerk.)

Gazdasági előadások a Köztelken. Az OMGE. által rendezett gazdasági előadások kapcsán dr. Jablonowski József a mezei poczkok országos és kötelező írtásáról értekezett. Dr. Max Breslau, a berlini műegyetem magántanára, német nyelven tartott előadást a villamoság alkalmazásáról a mezőgazdasági növénytermesztés terén. Előadását képvétetésekkel kísérte,

majd a Magyarországon végzett ily arányú kísérletek eredményeit az OMGE. felkérésére dr. Szarvasi Imre műegyetemi tanár ismertette. Ezután Tolnay Pál Argentina mezőgazdaságáról tartott előadást. Tolnay nagy tetszéssel fogadott tanulságos előadása után Gyárfás József tartott előadást az országos növénytermesztési állomás legújabb kísérleteinek eredményeiről. Dr. Hutyra Ferenc „Ujabb tapasztalatok egyes ragadós állapotbetegségekről” címmel tartott másfélórás, kiválóan tanulságos előadást s a nagy figyelemmel hallgatott, tanulságokban gazdag előadás után jelenlévők lelkes éljenzéssel adtak kifejezést köszönetüknek. Végül dr. Weiser István tartott magvas előadást „Tapsztalatok az állattani és takarmányozási kísérleti állomás köréből” cím alatt. Előadóm a nemsavanyított és savanyított csalamádé tápláló értékéről és annak vetéséről adott hasznos és szükséges felvilágosítást.

Mozgalom a gazdatiszti törvény revíziója érdekében. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Bujanovics Sándor elnöke alatt választmányi ülést tartott. Az elnök megnyitó beszédében kegyeletes szavakkal emlékezett meg Kodolányi Antalról, a kinek érdemeit a választmány jegyzőkönyvébe iktatta és elhatározta, hogy az ideai közgyűlés alkalmával fog gondoskodni az elhunyt kiváló gazdasági szakíró emlékének a megőrkítéséről. Az emlékbeszédet a közgyűléskor Vörös Sándor gazdasági akadémiai igazgató fogja tartani. Az ülés további folyamán Jeszenszky Pál kir. tan. ügyvezető igazgató előterjesztése alapján a zárásadással, új tagok felvételével, a segély és ösztönző díj kérvények elintézésével foglalkozott a választmány. Ugyancsak Jeszenszky Pál jelentette be, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ez évben nagyszabású gazdaságkongresszust rendez, a mely igen alkalmas volna arra is, hogy a gazdatisztek érdeklő aktuális és fontos kérdéseket azon tisztázzni lehetne. Beható eszmecsere után, a melyben részt vettek: Bujanovics Sándor, Deininger Imre, Székács Antal és mások. A választmány elhatározta, miszerint OMGE.-hez megkeresést intéz, hogy az Országos Gazdakongresszus napirendjébe vegye fel a gazdatiszti nyugdíjkérdést és a gazdatiszti törvény revíziójának a kérdését.

A Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete vasárnap, január 16-án tartotta meg közgyűlését, amely iránt a tagok sorában nagy érdeklődés mutatkozott, mert az egyesület közvéleménye szerte az országban aként alakult ki, hogy az OMGE. által a magyar gazdatiszti osztály érdekeit irányító Merza Márton ügyvezető-igazgatóján ejtett sérelem ügyében állást kell a gazdatiszti országos egyesületnek foglalnia. Szokatlanul viharos hangulatban vette a közgyűlés tárgyalás alá a napirendre tűzött ügyeket. Így Darányi volt földmivelésügyi miniszter által hozott ama határozatát, amelylyel az egyesületre oly címzet oktrojált, amelynek megváltoztatását előzőleg miniszteri jóváhagyással és az alapszabályok megerősítésével megengedett. A vihar csak egy ideig csillapodott le, ameddig a közgyűlés tárgyalás alá vette és elfogadta az egyesület múlt évi zárásadását, mely szerint 7993 korona 76 fillér mellett 5942 korona 52 fillér kiadás merült fel, 1911. évre pedig 6539 korona 60 fillér kiadás irányoztatott elő. Megállapított, hogy az egyesület tagjainak száma a múlt évben is szaporodott.

A gazdasági egyesületi székházak adómentessége ügyében Szilassy Zoltán országos képviselő, titkár tett jelentést. Megemlíti, hogy kérték a gazdasági egyesületi székházak adómentességét, de eredménytelenül. Most, hogy az új adótörvények bizonyos részét a kormány ugys módosítani kívánja, célszerűnek véli, ha a kérdést ismét előtérbe helyezik. Indítványára elhatározta az OMGE. közgazdasági szakosztálya, hogy a gazdasági egyesületi székházak adómentessége ügyében felterjesztést intéz a kormányhoz.

Földmivelők vak gyermekeinek háziipari oktatása. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter a Vakokat Gyámoltó Orsz. Egyesületnek 3000 korona államsegélyt engedélyezett; kikötötte azonban, hogy tartozik az egyesület megfelelő számú földmives családkból jelentkező vak gyermeket a mezőgazdasági

háziipar egyes fajtáira tanítani és ebben őket kiképezni.

Az élelmiszerhamisítási törvény és a kereskedők. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület nemrégiben tartott értekezletén tárgyalta az élelmiszer hamisításáról szóló törvény revíziójának kérdését.

Fürst Bertalan elnöki megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy az élelmiszer hamisításáért rendszerint a kereskedőket szokták felelőssé tenni és ezek igen gyakran olyan bűnért is bünhődnek, amelyet a termelők és feldolgozók követnek el. A tudomány színvonalán álló és jó élelmiszertörvénylétesítést nemcsak a fogyasztók közönség millióinak érdeke kívánja, de a tisztességes kereskedelem is követeli. Az OMKE. fölkérte Szilágyi Gyula dr. műegyetemi tanárt, hogy ebben a kérdésben dolgozzon ki előadói javaslatot. Szilágyi Gyula dr. előadó felszólalásában hangoztatta, hogy a földművelésügyi minisztériumban megvan a jóakarát az iránt, hogy az élelmiszertörvényt a tudomány vívmányainak és az összes tényezők érdekeinek figyelembevételével revidálja. Egyedül az érdekelt tényezők közreműködésétől függ az, hogy a törvény revíziója olyan legyen, amely minden igényt kielégít. Utal a nyomtatásban is megjelent előadói javaslatában foglaltakra és különösen hangoztatta annak fontosságát, hogy egy élelmiszerkönyv: Codex alimentarius alkottassék. Weidlich Pál (Miskolc) gyakorlati példákkal igazolja a mai törvény hiányait és mindenben hozzájárul az előadó javaslataihoz. Székely Salamon fővegyész, az Országos Kémiai Intézet kiküldöttje több kérdésben nem ért egyet az előadóval. Fekete Ignác dr. szükségesnek tartja a hivatalos laboratóriumok szaporítását. A vámhatári vizsgálat mellett foglal állást. A gyakorlati életből vett példákkal illusztrálja a végrehajtási utasítás hiányait, amelyeknek orvoslását tartja a legfőbb feladatnak. Fontosnak tartja, hogy a hűnösöket a törvény drákói szigorral sujtsa, de a fölösleges zaklatás elkerültesse. Vértés József tanár (Székesfehérvár). Weiss Mór (Nagyvárad) a vidéki viszonyokat teszik szóvá. Szilasi Jakab bemutatja a Magyar Mérnök- és Építész Egyesület fölterjesztését. Balázs Márton (Nagyvárad) felszólalása után Sugár Ignác (Miskolc) fontosnak tartja a Codex alimentarius megalkotását. Farkas Vilmos a fővárosi tápszervizsgálatnál tapasztalt anomáliákat teszi szóvá. Weiser István dr. fővegyész a több oldalról felhangzott panasszal szemben védelmébe veszi az országos intézetek működését. Hérics Tóth Jenő hangoztatja, hogy éppen a tisztességes kereskedelemnek érdeke kívánja, hogy az élelmiszerek helyes névvel jelöltesse meg és azoknak minősége már külsőleg is a valóságnak megfelelően tüntetessék ki. Ezután Wirth Zsigmond terjesztette elő a vegyes- és kiskereskedők kívánalmait, majd Szende Pál dr. főtitkár felszólalásában a fölvetett kérdések jogi vonatkozásait világítja meg. Végül Szilágyi Gyula dr. előadó reflektált az elhangzott felszólalásokra.

A tokaji bor védelme. A zemplénmegyei gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya, mint Sátoraljaujhelyről jelentik, Thuránszky László elnöklésével közgyűlést tartott. Berzeviczy Béla titkár bejelentette, hogy J. F. Menczer berlini nagykereskedő cég nyomtatványokkal árasztotta el Németországot, a melyeken az általa szállított és a tokaji bor jellegével megegyező, sokkal olcsóbb Moscato gyógyító borát ajánlja a sokkal drágább és nem jobb magyar tokaji bor helyett. Megrendelt a gyógyborból néhány üveggel és beküldötte a földművelésügyi minisztériumba vegyelemzés végett azzal, hogy a vizsgálat eredményét tegyék közzé a német gyógyszerészek lapjában. A földművelésügyi minisztert fölkéri, hogy a külügyminisztérium útján világosítsák föl a németországi fogyasztó közönséget a valódi tényállásról. Bejelentette továbbá a titkár, hogy a Tokaji Bor reklámlap segítésére a miniszter ez évre 3000 koronát utalt ki. Hegedüs Sándor a múlt év szüreti eredményéről tett jelentést. Tokaj-Hegyalja 1910-ben, bár többszörös jégverés volt 66.000 hektoliter bort adott, mely leginkább Tokaj-Hegyalja alsó részén termett. Ebből Tállyllyán 17.000 hektoliter, Mádon 8200 hektoliter, Erdőbényén 8400 hektoliter, Tolcsván 7400, Tokajban pedig 3500 hektoliter termett. Örömmel vették tudomásul az elnök jelentését, hogy

már megérkezett a 600.000 koronás állami segítség és az összeg fölosztására alakult bizottság már megkezdte működését.

Magyarország sörtermelése. A pénzügyminisztérium kimutatása szerint múlt évi december hónapban adózásra bejelentettek 158.149 hektoliter különböző czukormérő fokkal bíró sörlevet, 11.379 hektoliterrel többet, mint a mennyit a bejelentés 1909 decemberében kitett. Az 1910. év szeptember-december hónapokban adózásra bejelentettek 478.639 különböző czukormérő fokkal bíró sörlevet, 18.817 hektoliterrel kevesebbet, mint a mennyi a bejelentés az 1909. év szeptember-december hónapokban volt. Az 1910. évi decemberi sörtermelés után esik 678.396 korona söradó és 1.479.296 korona söradópótlék, mely összegnél az adóelengedés már le van ütve.

Hazai komlótermesztési eredmények 1910. évben. Az utolsó komlótermés-szállítványok is elindultak nemzetközi utjokra; meg lehet állapítani a múlt évi komlótermesztési eredményeket: Termő terület volt: a Királyházián tul 418 kh., az Alföldön 843 kh., a Dunántul 175 kh. és a Felvidéken 31 kh., összesen 1465 khold, Legerősebb komlótermelő vármegyék: Bács-bodrog 797 kh., Nagyküküllő 186 kh., Fejér 74 kh., Háromszék 66 kh., Udvarhely 40k holdon. Kat. holdanként átlagos termés volt: Erdélyben 393'6 kgr., az Alföldön 570 kgr., Dunántul 340 kgr., Felvidéken 384 kgr., országos átlag 421'7 kgr. lett. Az ország összes termése (Horvátország nélkül) 7100—7200 mm. között lett. Az értékesítés ugyancsak a fenti területi sorrendben 100 k.-grammonként (azárjelbe tett számok az 1909-iki jó esztendő eredményei) 150 (305) kor., 195 (300) kor., 216 (299) kor., 156 (267) korona, az országos átlag 179'2 (317) korona. A legnagyobb ár 290 korona átlagban 227 korona volt. A terméseredmények a nagyon változatos nyári időjárás s penészbetegségek miatt kisebbek, mint 1909-ben; az elért árak pedig az európai konjunktura következtében csak 55—65 százaléka az 1909-iki jó áralakulásnak. Ha az országos termésátlagot 421'7 kgr. × 179'2 korona átlagárral szorozzuk = egy 755'68 korona a kat. holdankénti nyers jövedelem, illetve tisztán 256 kor. marad kataszteri holdanként, tehát eléggé meg tudnak élni a komlótermelők, a kiknek hibátlan volt a komlótermésük.

Szőlős gazdáinknak kitünő alkalmat nyújt a „Szőlőoltvány Telep Részvénytársaság“ Gyöngyösön, a mely legolcsóbban és legjobb minőségben árusítja a gyökeres szőlőoltványok, gyökeres szőlővesszők, sima szőlőoltványok, sima szőlővesszők óriási mennyiségét a legjobb csemege és borfajokban és a gyökeres és sima ripária portalist. Minden szőlős gazda kérjen árjegyzéket.

Ki akar kölcsönt? A ki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (sajat ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket főczélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást. *Az intézetnek ügynökei nincsenek s azon ügynökök, ki ez intézet megbízottjának nevezi magát, visszaélést követ el.*

APRÓK.

A legujabb kukorica-betegség. Akik eddig sokat küzdöttek a különféle állati és cryptogamus növény ellenségeikkel betegségekkel, azokat egy új betegségre kell figyelmeztetnünk, amely egy eddig épen hagyott növényünket, a kukoricát pusztítja. Csak az a szerencse, hogy ez a nyavalya egyelőre még igen messze van ami határainktól, mert eddigelé csak a Kelet-Indiában

most legutóbb Délamerikában, a kukorica e klasszikus hazájában észlelték. A múlt évben Uruguay, Paraguay, Brazília és Argentina egyes helyein felleltett és konstatált ezen új kukorica betegség egyébként azonosnak látszik az M. *Raciborski* által 1896-ban Jávában észlelt és tanulmányozott és ott óriási pusztításokat okozott »Lijer« nevű betegséggel. Sajátos egy betegség, amelyet eddig sehol még a kukorica legősibb hazájában, az Unióban sem észleltek, — s nem lehet elég óvatosságra inteni a gtermelőket és főként az importtal foglalkozó mag- és gabonakereskedőket — a veszedelem behurcolásának megállítására. Egy amerikai szakférfi a helyszínén tanulmányozta a múlt évben a betegséget, melyet a peronosporához való hasonlatossága miatt »*Peronospora Maydis*« néven keresztelt el tudományosan. A betegség a fiatal névényeken úgy jelentkezik, hogy a levelek — akár a hesseni légytől meglepett buza — elfehérednek, a szár elkorhad, még mielőtt kifejlődne s azután letörik. A leveleket egy tulajdonoson gazdag gomba-csiraszerű anyag vonja be s e csirákból nőnek ki azok az élősd gom-bák, amelyek az egész növényt tönkreteszik. A betegség igen könnyen terjed egyik földterületről a másikra s így könnyen inficiálódik az egészséges növény is, mert a szél a csirákat a földön fekvő szákról és levelekről tovasodorja. A betegség elleni védekezés módja egyelőre ismeretlen — erre nézve az amerikai szakemberek is egyelőre csak az inficiált csövek és száruk kiszedését és elégetését ajánlják.

N. D.

A chilisalétrom elosztása a szántón permetező-géppel. Eddig megszokott eljárásunk az volt, hogy az egyszerre elszórandó chilisalétrom adagot (30 kg.) összekevertük megfelelő mennyiségű homokkal s úgy osztottuk el a szántó-földön.

Ha szórva adjuk, pl. buza alá, úgy ezen eljárás nem igényel oly sok vigyázatot, mert annyi homokba keverjük, a mennyit a szóró munkás gyakorlott keze megkíván.

Sokkal nehezebb a chilisalétromnak elosztása homokkal, midőn tavasszal a répasorokat igyekszünk műtrágyázni chilivel.

Alulírott 1910-ben takarmányrépa alá a chilisalétromot a Vermorel-féle permetező géppel osztotta el, oly formán, hogy előzőleg kipróbáltam tiszta vízzel, hány liter folyadék szükséges egy kat. hold sorbani permetezéséhez, ezen vízmennyiség 322 litert tett ki 45 cm. répasortávolság mellett.

Ezek után elővettem az adandó 30 kg. chilisalétromot és azt feloldottam 290 liter vízben.

Permetezés alkalmával a Vermorel-féle gépet vizsgár-elosztásra állítottam be, úgy hogy csupán a répasor lett bepermetezve s permetezés alkalmával nem a répát, hanem a répasor tövét, vagyis a talajt permeteztettem be.

A permetezéssel a chili elosztása egyszer olyan rövid idő alatt történt meg, mint a szórással, ezenkívül a munkás sokkal kényelmesebben dolgozott.

Ez okból ezen eljárást merem ajánlani a répatermelőknél, különösen, akik akár kézi, akár fogatos sorpermetezővel rendelkeznek.

A műtrágya elosztásnak permetezővel hátránya lehet az, hogy a vízfordás és a géptöltés annyi időt vesz igénybe, hogy gyorsabb munkavégzése dacára, egészben véve nem gyorsabb, mint a szórva műtrágyázás.

Ezen kérdést nem volt alkalmam tisztázni, ez okból további kísérletezésre szorul.

Permetezve eloszthatjuk mindazon műtrágyákat, melyek vízben oldódnak, ilyenek a chilisalétrom, a kén-savas ammónia, a kén-savas káli és a kaint.

A superphosphat, kísérletezésem alkalmával, igen sok bedugulást idézett elő s ezenkívül folyton kellett kavarni, ez oknál fogva csupán tudományos szempontból lehet némi jelentősége, midőn arra ügyelünk, hogy két ellenőrző parcella közül, semminemű műtrágya ne jusson a légáram útján a trágyázatlan parcellára.

A vízben oldható műtrágya nemeknél azonban az elosztódás permetezve sokkal tökéletesebb, mint az elszórás kézzel vagy géppel.

Ha vízben oldható műtrágyafélét akarunk elosztani permetezőgéppel, úgy először ki-próbálandó vízzel, hogy az illető permetező-gép mennyi folyadékot használ fel holdankint, ezen folyadékmennyiségből levonjuk az adandó műtrágya kilogramm mennyiségét s megkapjuk meglehetősen pontossággal, mennyi műtrágyafolyadék készíten-dő el valamely tábla bepermetezéséhez.

Westsik Vilmos.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

S Z E S Z.

A szeszüzletben e héten is nagyobb kínálat uralkodott és tartózkodó vételkedv folytán a szeszárak 0-50 kor. olcsóbban zárulnak.

Elkelt *finomított szesz* nagyban 175.75—176.50 kor. adózva, és 56.75—57.50 kor. adózatlanul, ellenben vidékről és másodkézből olcsóbb ajánlatok voltak.

Élesztőszesz adózva 175 kor., adózatlanul 56 kor. kelt el.

Denaturált szeszben élénk kínálat uralkodott és a kínált tételek 46 kor. kelték hordóval együtt kötésre. Tartányárut olcsóbban ajánlottak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 2—3 kor. jegyzésen alól és 50.50—51 kor. fix árban ajánlottak gyéreb vételkedv mellett.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 53.50—54.50 korona.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	175.75—176.50	»
Finomított szesz adózatlan	56.75—57.50	»
Élesztőszesz adózva	175.—175.50	»
Élesztőszesz adózatlan	56.—56.50	»
Nyers szesz adózva	173.75—174.50	»
Denaturált szesz	46.—46.50	»

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utcza, 1910. évi jan. 27-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekből 133 szekér réti széna, 37 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 32 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 10 szekér egyéb takarmány (luczerna, zabosbüköny stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom igen közepes.

Arak q-ként állérben a következők:

Réti széna 560—800, muhar 680—840, zsupszalma 440—540, alomszalma 360—420, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-büköny 680 - 800, lóhere — luczerna —, köles — sarju — szalmaszecska 540—560. Összes kocsiszám 228. Összes suly 273,600 kilogramm.

L I S Z T.

A Lajza s a Király-malom részvénytársaság jegyzősei.

Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 36-20, 1. sz. lángliszt 35-20 2. sz. lángliszt 34-00, 3. sz. zsenyieliszt (külns.) 32-80, 4. sz. zsenyieliszt 31-80, 5. sz. kenyérliszt: feh. 30-80, 6. sz. kenyérliszt 29-60, 7. sz. kenyérliszt, közép 27-60, rozsliszt I. 26-60, rozsliszt II. 23-60, rozsliszt III. 15-20, korpá, finom 10-00, korpá, durva 10-40 K mm. Tengeriliszt —24—26, tengerikása —30—32 K kg.

Napijelentés a gabonátözsderől.

1911. január hó 26-án.

A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 2 fillérrel, a májusi buza 4 fillérrel, az áprilisi rozsz 2 fillérrel, az áprilisi zab 4 fillérrel gyöngült, az októberi buza és a májusi tengeri pedig változatlanul maradt.

Eladott:

Buza. *Tiszavidéki* 100 mm. 79.5 kg.-os 23.65 K, 200 mm. 79.5 kg.-os 23.50 K, 500 mm. 77.8 kg.-os 23.30 K.

Pestvidéki 120 mm. 75.5 kg.-os 22.50 K, 2300 mm. 75.3 kg.-os 22.70 K.

Felsőmagyar 500 mm. 76 kg.-os 22.70 K, 300 mm. 75.5 kg.-os 22 K, 100 mm. 76 kg.-os 22 K (nyirkos).

Rozs. 500 mm. 15.60 K, 200 mm. 15.50 K, 200 mm. 15.45 K (kpf. pp.).

Árpa. 300 mm. 15.60 K (kpf.).

Zab. 100 mm. 17.30 K (kpf. pp.).

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza	1910. áprilisra	22.56	K
Buza	1910. májusra	22.28	»
Rozs	1910. áprilisra	16.12	»
Zab	1910. áprilisra	17.36	»
Tengeri	1911. májusra	11.40	»

Készáru-tőzsde 1911. január hó 26-án.

Fajta	Hektoliterenkinti suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		Hektoliterenkinti suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig		Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:						
Tiszavidéki	75	—	—	79	23.05	23.40
"	76	22.40	22.75	80	23.15	23.50
"	77	22.65	23.05	81	—	—
"	78	22.95	23.25	82	—	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	22.90	23.20
"	76	22.25	22.75	80	22.95	23.30
"	77	22.50	22.85	81	—	—
"	78	22.75	23.05	82	—	—
Pestvidéki	75	—	—	79	22.95	23.30
"	76	22.35	22.55	80	23.—	23.40
"	77	22.50	22.95	81	—	—
"	78	22.80	23.15	82	—	—
Bánsági	75	—	—	79	25.90	23.35
"	76	22.25	22.55	80	—	—
"	77	22.45	22.80	81	—	—
"	78	20.80	23.05	82	—	—
Bácskai	75	—	—	79	—	—
"	76	22.35	22.70	80	—	—
"	77	22.60	22.95	81	—	—
"	78	22.95	23.25	82	—	—
Rozs elsőrendű új					15.90	16.—
középmínőségű (új)					15.75	15.85
Árpa takarmányárú, elsőrendű					15.80	16.—
másodrendű					15.10	15.50
Köles					—	—
Zab elsőrendű (új)					17.50	17.80
középmínőségű (új)					17.10	17.40
Tengeri beiföldi új					11.05	1.—
román v. bolgár					—	—
Repczekáposzta					—	—

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felölös szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Fontos újdonság! Legújabb szerkezetű Fontos újdonság!

GŐZCSÉPLŐKÉSZLET

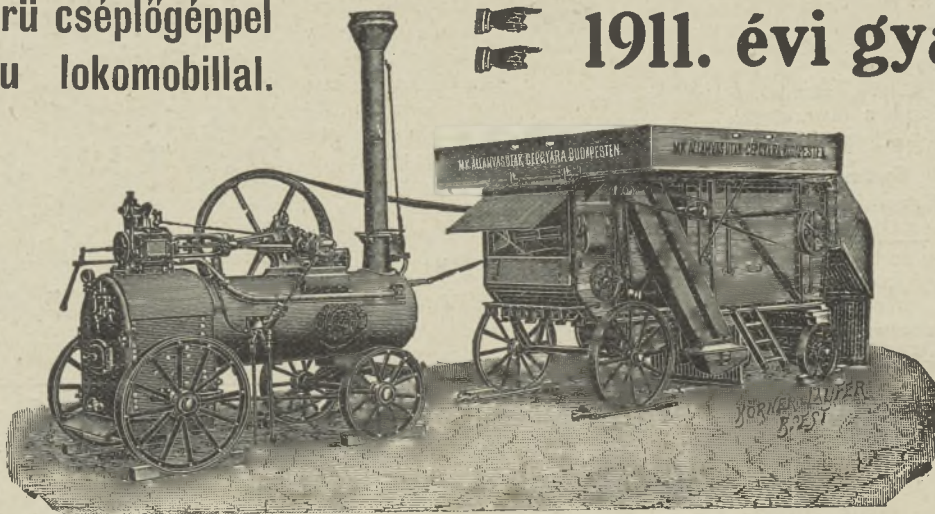
golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel és 10 légkörnyomású lokomobillal.

1911. évi gyártmány!

Rendkívül szilárd szerkezet!

Csekély üzemköltség!

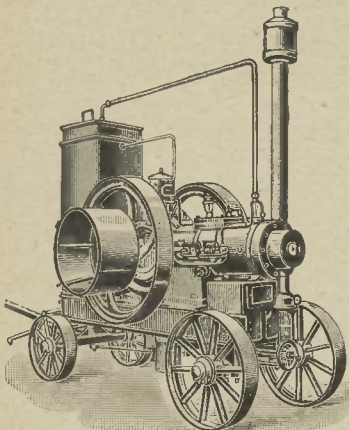
Biztos és zavartalan üzem!

A t. Gazdaközönseget saját érdekében felkérjük arra, hogy az Á lami Gépgyárnak ezen legújabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni szíveskedjék.

Árjegyzékkel és egyéb részletekkel szívesen szolgál:

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége BUDAPEST, U., Váci-körút 32.

WOHANKA-féle nyersolajmotorok és lokomobilok

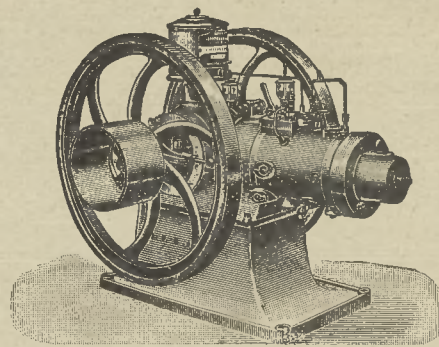
nem benzinnel hajtának, tehát a pénzügyőri ellenőrzés, adómentes benzin kérvényezése stb. nem szükséges.

Üzemeltetési költségek: a motor nagyságához képest óránként és lóerőnként $2\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ fillér **SZAVATOSSÁG** mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járása, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtósó, sem lámpa, tehát tűzveszély és robbanás kizárva.

Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

WOHANKA és TÁRSA

Budapest, VI., Váci-Körút 76. & Hazai gyártmány.

Muraközi

hidegvérű (nóri) igás
tenyészlóvak,
választott csikók
és
tenyészméneket

közvetlen a tenyésztőtől leg-
olesóbban és legmegbízhatóbban
szerez be

Hoffmann Lipót, lóvásárló
ügynöksége, Csáktornya,
Muraköz.

Elsőrendű referenciák rendelkezésre
állnak. — Sürgőnvezim: Hoffmann
Lipót, Csáktornya.

3—4 éves, elsőrendű, hidegvérű,
nóri, valódi muraközi tenyész-
méneket ocsón beszerezhetem,
ugyszintén vehes kanczákat és
tenyészcsikókat kedvező áron,
szavatolás mellett.

Legmagasabb áron vásárlunk

**lóhere-,
luczerna-,
baltaczim-**
stb.

gazdasági magvakat.

Mintázott ajánlatokat kérnek

Kálai

Sándor és Fia

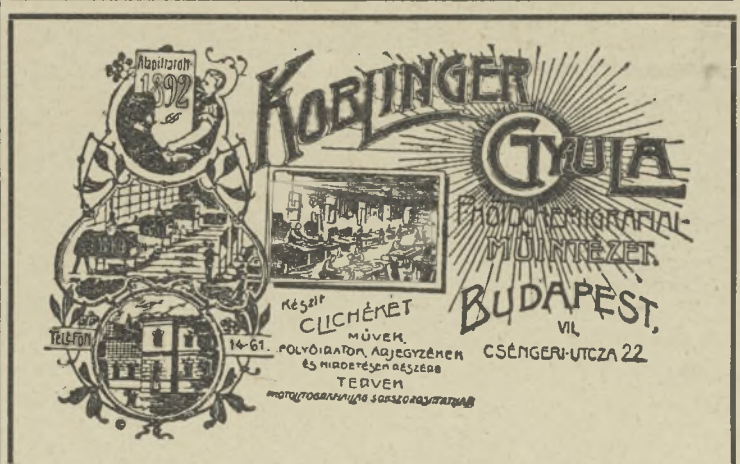
magnagykereskedők
Budapest, VI., Király-u. 14.

FAJTISZTA Rhode Island Red

kakasok és ugyanazon fajtájú
keltető eladók. Bővebb felvilá-
tozások eladók. gositást nyújt:

MAJLÁTH KATA

Kiskereskény, Hontmegye.

Oesterreichische landw. Verkaufsvermittlung
Gesellschaft m. b. H. Wien III. Grossmarkthalle V.
ajánlók mindentféle fajta friss
gyümölcs és főzelék
bizományi árú legelőnyösebb eladására. Nagy raktárhelyiségek
vágányösszekötéssel. Árverések rendezése.

Eredeti Hanna vetőárpat

a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve, megvételre
ajánlja **Kubicsek Ferencz** földbirtokos, **Cellechovitz,**
Prossnitz mellett, **Morvaországban.**

VALÓ.

di francia különlegességek
(gummi és halhólyag, ugy-
szintén összes női óvszerek)
F. Berguerand fils leghírneve-
sebb párisi gyárostól leg-
előnyösebben beszerezhető

Polgár Sándornál
Budapest,
VII., Erzsébet-körút 50.
Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése ese-
tén 15% engedmény. Kívága-
tott a „Gazdasági Lapok“-ból.

Próbálja meg a **SINGER-féle**
színes jelzőkrétát
az állatok jelzéséhez.

Kiadós és tartós jel-
zés, praktikus cso-
mogolás. 1 db ára:

1.25 korona
franco Wien utánvé-
tel mellett. Nagyobb
átvétel esetén meg-
egyezés szerint. Meg-
rendelések Ausztria
és Magyarország ré-
széről, képviselőm-
höz kéretnek a kö-
vetkező címre:

A. Lewinsohn, Wien
XVIII., Währinger-
Strasse 138. Telefon:
5298/VI

Fiedler János

lenfonógyára

Komárom

vesz

nyers lenkórót

szál-nyeréshez, valamint
kaszált és

géppel csépeelt
lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiség-
ben és **elad eredeti**
(pernai)

oroszlennagot.

Amerikai

aláforduló szánok

4 méter hosszú rakodó-
val, gazdaságba és rönk-
szállításához, különös

erős fából és vasalással
Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmi kocsi-
és gépgyárában, posta:
Koncza.

Háromszor lett olcsóbb a sóborszesz az

ILIOL

sóborszesz **PASZTILLÁK** által.
Darabja 12 fillér.

BIZONYÍTVÁNY.

A f. hó 18-ikán átadott „ILIOL“ só-
borszesz pasztilla a mentholos sóbor-
szeszek rendes alkotórészeiből áll és
semiféle mást — esetleg az egészségre
ártalmas alkotórészeket — **nem** tartalma-
z. Ezen pasztillával ca **másfél-két** deci-
liter jó minőségű sóborszesz állít-
ható elő.

SPIEGL BÉLA s. k.
hítes törvényszéki vegyész.

Az **ILIOL** sóborszesz pasztillák
feleslegessé tették a drága és törékeny
üvegeket.

Az **ILIOL** sóborszesz pasztillák
jóval több fájdalomcsillapító anyagot tar-
talmaznak, mint a készen vett sóbor-
szesz s ezáltal hatásuk utólrhetően
gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOL** sóborszesz pasztillák
árán darabonként 12 fill.
hozzáadandó 1 deci tiszta spirtusz 20 ..
 $\frac{1}{2}$ deci víz

Eredmény: $\frac{1}{2}$ deci kitűnő sóborszesz
összköltség 32 fillér, ellenben ugyan-
czen mennyiség ára üvegekben eddig
volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma
csak $\frac{1}{2}$ deci), tehát 3-szor annyi a 44 fill.,
összesen 1 K 32 fill., tehát a **megtakari-
tás 1 pasztillánál már 1 korona.**

Kapható mindenütt. Nagyban eladás:
Török József gyógyszerész, Stessel Nándor
és Fia és Thalmyer és Seitz cégeknek Bud-
apesten. — Minden egyes pasztillához
használati utasítás van hozzá csatolva és
akár egy gyermek által elvégezhető.

ILIOL vegyészeti laboratórium
Budapest, IX., Páva-u. 10.
Telefon 52-09.

Diszkertkedvelők

kérjenek árjegyzéket az
első magyar disztenyőfa-
iskolától. Tulajdonosa:
Copony Ede, Körmend.
120 fajta tülevelűfák, lomb-
fák, sorfák, diszcserjék
kaphatók.

MEGJELENT

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szét-
küldéssel 3 kor. 25 fill. Utánvétellel küldve 3 kor. 45 fill.

KODOLÁNYI-féle 1911. évi GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél
sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

51-ik ÉVFOLYAM.

Megrendelhető a GAZDASÁGI LAPOK kiadóhivatalában,
Budapest, IV. Kerület, Múzeum-Körút 7. szám.

„REFORM“ melegágyablak.

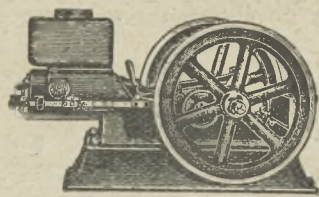

Ezen, valamint mindennemű vasszerkezeti munkákat elvállal és elkészít

Farkas és Társa
vasszerkezeti gyára

BUDAPEST
VI., Lehel-utca 8. sz.

TERVEK ÉS KÖLTSÉGVETÉSEKKEL KÉSZSÉGGEL SZOLGALUNK. KÉRJEN INGYEN ÁRJEGYZÉKET.

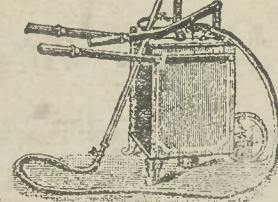
Waterloo benzine motor

eredeti amerikai

2 HP compl.	K 1200.
4 HP	K 2000.
6 HP	K 2900.
8 HP	K 3800.
12 HP	K 5200.

bérméntve bármely magyarországi állomásig, beleértve a csővezeték és szerelés. — **Denes B. Budapest, V., Lipót-körút 15.** — Kézpénzfizetésnél 10% sonto. Kereskedők magas engedményt élveznek. — **íregyzék ingyen és bérméntesen.**

A Heller-féle „KING“ gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártók azonkívül:

Szignagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékkel **töb- bet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálót feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtlenít.

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviselek kerestetnek.

BÁRDOS ÉS BRACHFELD

MŰSZAKI ÉS VILAMOSSÁGI VÁLLALAT.

BUDAPEST VI. GYÁR UTCA 5 SZ.

MOTOROSZTÁLY:

BENZINMOTOROK, BENZINLOCOMOBILOK, ÉS CSEPLŐKÉSZLETEK, SZIVOGÁZMOTOROK, MAGAS NYOMASU NYERSOLAJMOTOROK. MALOM BERENDEZÉSEK.

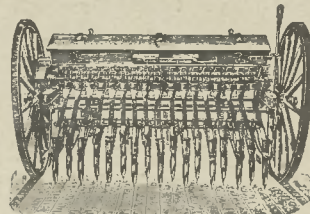
ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMÉNTVE

Mayfarth-féle „Agricola“ vetőgépek

Minta 1911

a legjobbak! mindenféle magvaknak.

Évek óta legjobban bevált. Erőteljes, szolid szerkezet. Legegyszerűbb beállítás és kiürítés.

Egyforma kivetés.

Alapított 1872.

MAYFARTH PH. és Tsa

1500 munkás.

gégégyárak, vasöntödék és gőzházorok

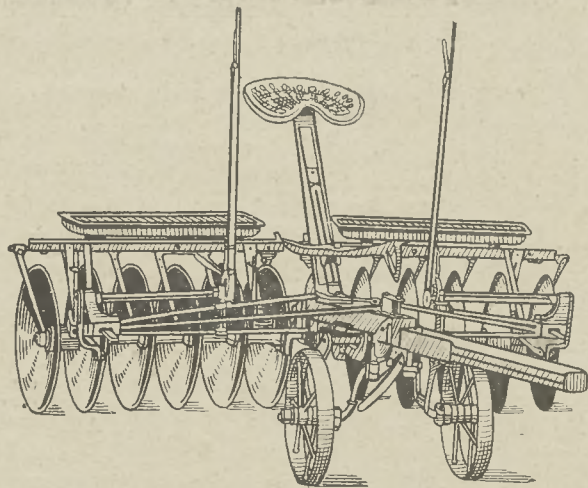
BÉCS, II./I. TABORSTRASSE Nr. 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek.

Hullámos tárcsásju tárcsásboronák

tagadhatatlan az egyedüli tökéletes munkát végző tárcsásborona, mit a magyarországi gazdák számtalan elismerése is bizonyít. — Könnyebben jár, jobban fordít és porhanyit **mint a homoru tárcsa.**

Mielőbbi megrendelést kérünk a tavaszi időnyre, mert a kereslet igen nagy.

Az eredeti „MELICHAR“-féle páros soru UNICUM DRILL

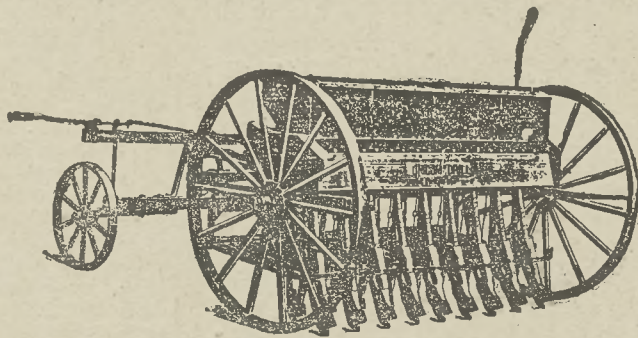
valamint a műtrágyaszóró-szerkezettel kombinált

IMPERATOR

vetőgép, végtelen egyszerű kezelhetősége és szerkezete, nemkülönben csekély vonóerő-szükségleténél fogva az összes vetőgépgyártmányok között első helyet foglalja el. — **Az „Unicum Drill“ magelosztása ideálisan egyenletes.**

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL!!

Ábrás leírással és árajánlattal szívesen szolgálunk!

BÄCHER RUDOLF - MELICHAR FERENCZ

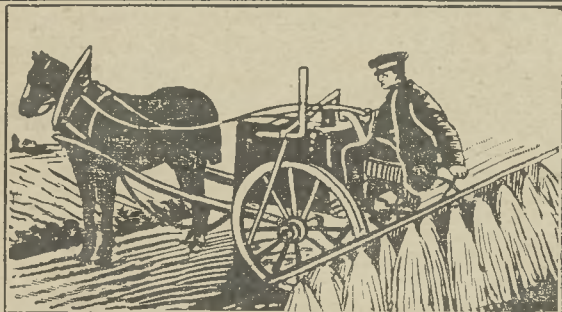
cégek, magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

GAZDASÁGI LÓTAKARÓK

uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárúk,
manillazsineg, kölesön és eladás kartellen kívül.

Távirat: **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utca 10. Telefon: 35-92.
NAGELA.

Önműködő növénypermetező
vadrecpe, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint
répa és burgonya permetezésre gyári áron alul szállít:

IG. HELLER
Bécs, II/8. Schrotzbergstrasse Nr. 1.

Szuperfoszfátot Kartellen
szállít Kivül

Schvarcz József és Társa, Budapest, VI., Váci-körút 53. sz.

GAZDÁK
figyelmébe!

50%
olcsóbb,

M. kir. szabad.
12321-900 A. 905.
mint bármely más világító anyag a

pyroleum

világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már
több ezer uradalomban bevezetett.

Számos elismerő levél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca, 28

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stadel-Torkos földmérő-taliga.
Világhírű szabadalom 18 államban. Kaputató Stadel gépgyárában, Győrött

Szőlővessző,
szőlőoltvány eladó

a legjobb minőségben, legolcsóbban.

Gyökerez szőlőoltvány,
gyökerez szőlővessző,
sima szőlőoltvány, sima szőlővessző,
a legjobb csemege és borfajokban
és gyökerez és sima Ripária Portális.

Szőlőoltványtelep Részvény-Zársaság
Gyöngyös 11. szám.

Arjegyzék ingyen.

Világkiállításokon a legnagyobb díjakkal kitüntetve

Pasztörözés
a bor hevítése nélkül!

A Mallié aszbeszt porcellán szűrő a borokat szűrés közben az összes betegség-csiráktól mentesíti és az ily szűrőn átment borok nemcsak kristálytiszták lesznek, hanem semmi további pincekezelésre nem szorúlnak. Palackozásnál nélkülözhetetlen.

Gyártja:

Méran Frères, Páris (155 Faubourg Poissonnière).

Felvilágosításokkal szívesen szolgál: Cifka József Budapest, V., Váci-körút 46. sz.

Szőlőtelepem 1910. májusban Ő felsége legfelsőbb dicséretét és elismerését, továbbá állami arany- és ezüstérmét nyert a budapesti nemzetközi kertészeti kiállításon!

Készlet gyökerez 1 és 2 éves fél millió. Arjegyzék kívánatra bárkinek küldetik bérmentve! Sima készlet 4 millió.

Kivonat MICHL ISTVÁN tatatóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	1 éves gyökerez		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre
	korona	korona	korona	korona
BORFAJ:				
Burgundi ... fehér	5.-	40.-	1.80	14.-
Erdei (fehér Bakar) ...	4.50	36.-	2.20	8.-
Erdélyi Leányka ...	5.-	38.-	1.20	6.-
Ezerjő ...	5.-	38.-	1.20	6.-
Fehér Bogdányi dinka	4.50	36.-	1.40	10.-
Furmint ...	4.50	36.-	1.40	8.-
Járdovány ...	4.50	36.-	1.40	12.-
Mézesfehér ...	4.50	36.-	1.20	7.-
Mirnovacsi ...	4.50	36.-	1.60	12.-
Mustos ...	4.50	36.-	1.20	8.-
Olasz rizling ...	4.50	36.-	1.-	5.-
Pozsonyi fehér ...	4.50	36.-	1.60	12.-
Rajnai Rizling ...	4.50	36.-	1.40	10.-
Rakk ...	4.50	36.-	1.40	10.-
Sauwignon ...	4.50	36.-	1.40	10.-
Szerémi zöld ...	4.50	36.-	1.40	9.-
Szlankamenka ...	4.50	36.-	1.40	9.-
Zöld Sylváni ...	4.50	36.-	1.40	10.-
Bogdányi dinka ... piros	4.50	36.-	1.60	12.-
Kovidinka ...	4.50	36.-	1.-	6.-
" 2 éves ...	6.-	50.-	1.-	6.-
Szlankamenka ...	6.-	45.-	1.60	10.-
" 2 éves ...	8.-	70.-	1.-	6.-
Tramini ...	4.50	36.-	1.60	12.-
Veltelini ...	4.50	36.-	1.2	7.-
Alicante bouchet ... fekete	4.50	36.-	1.20	8.-
Aramon ...	4.50	36.-	1.20	8.-
Carbenet ...	4.50	36.-	1.20	6.-
Kadarka nemes ...	4.50	36.-	1.20	6.-
CSEMEGEFAJ:				
Merlott ... fekete	4.50	36.-	1.20	6.-
Nagyburgundi ...	4.50	36.-	1.20	7.-
Oportó ...	4.50	36.-	1.20	8.-
Othello ...	4.-	32.-	1.20	7.-
Vegyres borfaj ...	4.-	30.-	1.-	4.-
Chass. blanc, croquant fehér	4.50	36.-	1.40	8.-
" Fontainebleau "	4.50	36.-	2.-	12.-
" Gama Drome "	4.50	36.-	2.-	16.-
" musc, de Nantes "	4.50	36.-	2.-	16.-
" Napoleon ...	4.50	36.-	2.-	16.-
" Vibert ...	4.50	36.-	2.-	12.-
" Fontain, rose ... piros	4.50	36.-	2.20	18.-
" rouge ...	4.50	36.-	2.-	16.-
" Imperial rouge ...	4.50	36.-	5.-	40.-
" " 2 év. ...	4.50	36.-	7.-	60.-
" Negropont ...	4.50	36.-	2.-	16.-
" Ronsard ...	4.50	36.-	2.-	16.-
" Tokaj angevine ...	4.50	36.-	2.20	18.-
" " 2 év. ...	4.50	36.-	2.-	16.-
" rouge croquant ...	4.50	36.-	5.-	40.-
" " 2 év. ...	4.50	36.-	7.-	60.-
Muscat Alexander ... fehér	4.50	36.-	1.40	10.-
" candia ...	4.50	36.-	4.-	30.-
" croquant ...	4.50	36.-	2.-	15.-
" dr. Rob. Hogg ...	4.50	36.-	3.-	25.-
" Lunel ...	4.50	36.-	1.60	12.-
" Ottonel ...	4.50	36.-	2.-	16.-
" Pansée ...	4.50	36.-	3.50	30.-
A szőlőfaj neve				
Musc. di Corail ... piros	5.-	40.-	3.-	24.-
" frontignon rouge ...	5.-	40.-	2.50	20.-
" Hamourg 2 év. fekete	10.-	80.-	3.50	30.-
" Maderstield court ...	10.-	80.-	3.-	25.-
Calabiai 2 éves ... fehér	10.-	80.-	2.50	20.-
Csabagyöngye ...	10.-	80.-	12.-	80.-
Damaskusi ...	10.-	80.-	3.-	25.-
Ezredéves emlék 2 éves ...	10.-	80.-	2.50	20.-
Ferdinand Lesseps ...	10.-	80.-	3.50	30.-
Genuai óriás ...	10.-	80.-	2.50	20.-
Kecskececs ...	10.-	80.-	2.-	16.-
Kossuth Lajos 2 éves ...	10.-	80.-	3.-	20.-
Madelaine angevine ...	10.-	80.-	1.50	9.-
" royal ...	10.-	80.-	2.-	15.-
Malaga 2 éves ...	10.-	80.-	3.-	25.-
Melinet (homok királya) ...	10.-	80.-	3.-	25.-
Passatutti ...	10.-	80.-	1.60	10.-
Precoco de Malingre ...	10.-	80.-	1.60	12.-
Szemendriai 2 éves ...	10.-	70.-	2.-	16.-
Kecskececs ...	10.-	80.-	2.50	20.-
Malaga rosea ...	10.-	80.-	3.-	24.-
Malakoff Usum ...	10.-	80.-	3.50	30.-
Rosa minna di Vacca ...	10.-	80.-	2.50	20.-
Dodrelábi ... fekete	10.-	80.-	2.-	16.-
Izabella ...	10.-	80.-	1.60	12.-
Malaga kék ...	10.-	80.-	3.-	25.-
Ökörszem ...	10.-	80.-	2.-	16.-
Vegy. csemege exquisit fajok ...	5.-	45.-	3.-	20.-
" " 2 év. ...	8.-	70.-	3.-	20.-
" kiváló jó " 2 év. ...	6.-	50.-	2.-	12.-
" chasselas fajok ...	5.-	40.-	1.40	9.-
Rip. Portális I. oszt. 2 éves	5.-	40.-	2.50	20.-

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megteríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendőek, melyért csupán saját kiadásaimat számítom fel. A vevők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet” nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

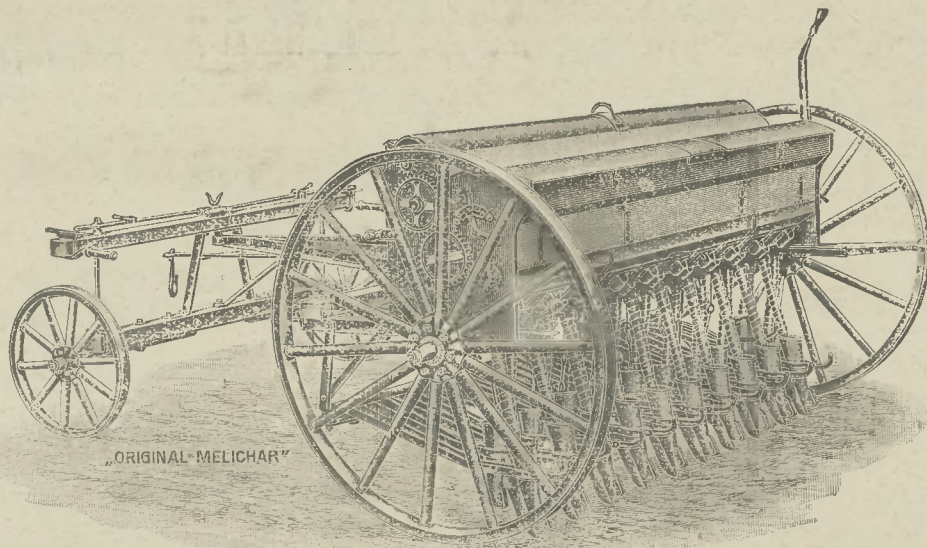
Műtrágyaszórával egyesített vagy anélküli sorbavetőgépek, répavetőgépek

lényeges újítással. Az eredeti „MELICHÁR“ sorbavetőgépek a leg-tökéletesebbek, miről gazdatársainál meggyőződhet, mert több mint 45.000 darab van az ország gazdaságaiban működésben!

Fontos minden gazdának!

Óvakodjon utánzatoktól!

Fontos újítások.

Mielőtt vetőgépet vesz, okvetlen nézze meg a legújabb
eredeti MELICHÁR
„UNICUM DRILL“

sorbavetőgépeket műtrágyasorbavető készülékkel vagy anélkül.

MELICHÁR FERENCZ BUDAPEST, VI.,
Nagymező-u. 68.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

A sorbavetés által elért gazdasági tapasztalatokról és a gép helyes alkalmazásáról szóló szakszerű könyvünket a t. gazdáknak kívánságukra készséggel megküldjük.

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezér-
képviselő: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **ELSŐ DIJ** (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az ujeelandi nemzetközi kiállításon!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesbitve!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!
(Holdankint 5-20—7-65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.

Kerületi képviselők: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagyvárad, Dunántuli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Delta, Singer Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagykároly.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselőt.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudakolható a fenti vezérképviselőttől.

ALAPITTATOTT 1850-ben.

TELEFON 42-50.

EREDETI

FOWLER-FÉLE GŐZEKÉK

PÁRATLANOK

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban

JOHN FOWLER & Co

BUDAPEST-KELENFÖLD

vasutállomással szemben.

Racionális homokértékesítéshez

szállítunk munkaképes gépeket és formákat,

tégla-, ürblokk-, tetőcserep, csatorna- és alagcsövek gyártására. — Saját modern szerkezetek.

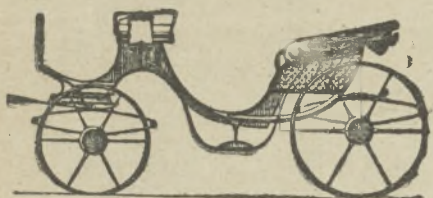
Különbégességi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co.,
Markranstädt (Németország.)

84. számú broszura ingyen.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becséreltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyis mindenféle üzlet és gazdasági kocsik készítése.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó

ritka csinos, 100 m. hold körüli uralmi birtok, gyönyörű vidéken, 4 órányira Budapesthez, államvasut mellett, minden kényelemmel ellátott kis kastélyval (villanyvilágítás, vízvezeték, parkettás szobák stb.) kitűnő karban levő épületekkel.

Bővebbet:

Röjtöki Bauer Antal

által

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.

Telefon 166-66.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor.

Étrendi szer lovak, szarvas marhák és juhok részére

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rosz emésztésnél, a tejjavítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér

KWIZDA-féle

korneuburgi marhapor

csakis ezen védjeggyel valódi,

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrassy-ut 26. szám.

Veszünk birtokot

lehetőleg dunántúli, esetleg a nyugati felsőbb fekvésű vármegyékben örökáron. Elfogadunk parcellázási megbízásokat jutalék mellett.

Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság, Szombathely.

Sertés-eladások és vétetek

legjobban és legpontosabban eszközöztetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári sertésde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

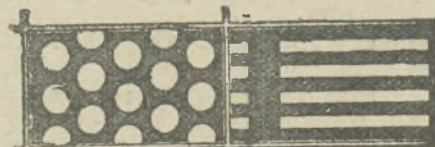
VI., Angyalföld, Országbiró-utca 44-45. sz.

Stahel és Lenner

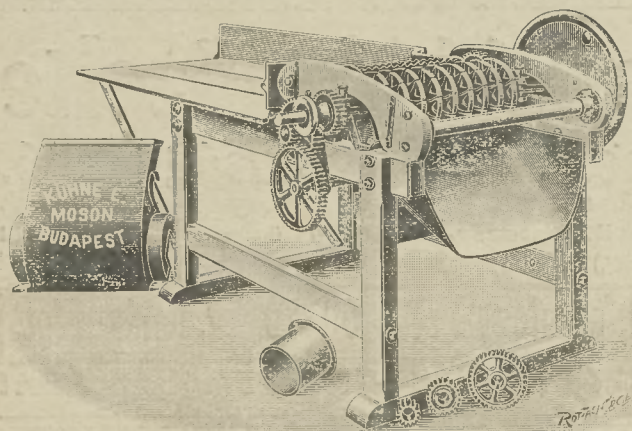
Zrier- és lemez-
lyukasztó-gyár

BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMEZROSTA gőz-
oséplő gépek számára.

Szecskavágókat, kukoriczaszartépőgépeket, répavágókat, darálógépeket, morzsolókat és tüllesztőket,

mótorhajtású takarmány-
készítő berendezéseket, és
tejgazdasági felszereléseket
elismeret elsőrendű kivitelben szállít

„KÜHNE“

mezőgazdasági gépgyár r.-t.

MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

